

érdemelt nyugalmi állapotukból. Egyszerre felfedezték bennük a publicisztikai vénát és a jó emberek hagyták magukat felfedezni. Arculcsapása ez a szociális szempontra is, mert ha vannak újságírók, akik évtizedes becstelenséggel és tehetséggel is rendelkeznek, miért kell ezeket mellőzni úgynevezett „nagyfejűek” kedvéért? Megcsinálták Magyarországon az újságírókamarat is. Mit használ ez, ha kérdemesült honpolgárok, összekötéseik vagy más társadalmi vagy politikai szempontok révén, beleülnek az újságírói pozíciókba?

Ezt a kibuvót nem volna szabad megengedni a zsidótörvénynek. Megteremtette a „házakeresztény” rendszerét a multba vezetett „há-

zsidó” helyett. Ez a házakeresztény vagy diszgoj nem sokat fog törődni a lap szellemével, a legtöbb esteben nem is tud, mert nem ért hozzá, a lapulajdonos utasításaival szembe nem helyezkedhetik, mert veszélyeztetni jövedelmét és így marad minden a régi. A sajtó terén a magyarországi zsidótörvény csődöt mondott a végrehajtási utasítással egyetemben. Ezt és ezzel kapcsolatban sok mindent végre el kellett mondani tanulságul és okulására azoknak, akik nálunk is beszélnék a sajtó megrendszabályozásáról és sürgetik a sajtóügy reformját. Házisidők helyett házakeresztények kitenyészése nem oldja meg a zsidókérdést, mert a meglévő probléma mellé még egyet állít. (v. e.)

Karddal és bombával a kézben

Az események lélegzetállítól sodrában új világháború kísértete rémlik fel ismét. A háború és béke kérdése sohasem táncolt annyira borotvaélen, mint ezekben az idegpróppant napokban. Tavaly ősszel még sikerült elkerülnie Európának a véres leszámolás tébolyát s a hivatásos diplomácia játéka fölött a népek egyszerű szava hozta meg a békés döntést. A népek szava, — a néma szó — kimondhatatlanul és mégis perdöntően lebegett a tárgyaló asztalok és vezérkari térékek felett s maitta nem merete elvetni a kockát a huszadi század legnagyobb bűnöse; aki a háborút elkezdte.

Ugy hittük, győz a belátás, vagy ha az nem, akkor legalább megállítja a háború kísértetét a népek vértől való iszonyodása. A rémület; életünk és kulturánk feltétele. Sajnos, nem így történt. A világháború gyászos emlékei még elevenen élnek, itmaradt roncsai — hadirokkantak, özvegyek s egy szerencsétlen fiatal nemzedék — még elevenen szemléltetik a világégés borzalmaival és következményeit. . . . Európa még elég frissen érezheti testén a nagy érvágás gyengeségét, s mégis . . . a világ megint döbpergestől hangos és új embermilliók sorakoznak fel új küzdelemre.

A háború árnyékában ülünk s minden napról úgy érezzük: ez az a kritikus huszonnegy óra. Az izgalom és keserűség fojtogatja torkod s azután reátelepedik agyadra valami kábultság és fáradtság-féle és minden alkotó kedvet, reményt csirájában pusztít el a holnaptól való rettegés. A legkisebb hétköznapi törekvés is hiábavalónak tűnik. Szinte önkívületben mondd: Istenem, meddig tart ez még? S meddig bírom? Meddig bírjuk? Csak ez a tébolyító bizonytalanság, ez tűnne már el! . . .

Olyanféle szorongás keríti hatalmába a lelkeket, mint amilyen Messina földrengéstől látogatott lakóit foghatta el, amikor a távoli, majd egyre közeledő földmorajlás zaja kergette ki őket ágyukból és hajlékukból. Nem mertek visszamenni otthonukba, végsőkig elcsigázottan virrasztottak az éjszakákban, hiszen minden percben reájuk omolhatott odabenn a négy fal. A biztonság, védelem, családi meghittség négy fala . . .

Több, mint két évtizede abban a hiszemben ringatóztak a népek, hogy béke van s most ezt a békét féltik. Békének nevezték azt az állandó világnézeti, gazdasági és diplomáciai küzdelmet, mely hadműveletek nélkül ugyan, de a kiméletlenség minden eszközével és módszerével folyt Békének nevezték és tényleg, viszonylagosan béke is volt. Hogy amellet milliók pusztultak éhen — volt olyan esztendő, amikor négymillió ember halt éhen ezen a gazdag földön —, vagy rohantak az öngyilkosság végzetébe, hát ez a világegés útjátéka volt. A hadipar internacionáléja felemésztette azokat a milliárdokat, amelyeket iskolák, kórházak, sportterek, üdülők helyek s boldog kis családi otthonok felépítésére szentelhettek volna. Végeredményben azonban a tömegek egy része talajt érzett a lába alatt, dolgozott, volt betevő falatja, sőt a mulatóipar hallatlan fellendülése mutatta, hogy még feladni is próbált, mert hát . . . béke volt. Béke. Nem dörögtek az ágyuk, nem kusztaht át a drótakadályokon és földhányásokon a tankok, nem villantak fel a lángvetők és nem indultak rohamra a gázosztagok.

Kellett a béke illúziója és ennek mint valami nagy gyermek, örült az emberiség. Hiszen ez még mindig jobb és több, mint a fegyveres harc. A háború. Ez a békének nevezett gazdasági és világnézeti háború a kisebb rossz volt, a nagyobb rosszal, a végzetes rosszal szemben.

De ma ismét választon vagyunk. Feledve volnának már a halottak milliói s a rokkantak

százai? Beheggedt huszonöt év alatt már a seb az emberiség lelkén? Eleget pihent volna a vulkán, amely fölött tojástáncot jár a nemzetközi diplomácia s amelynek mérges gözei így is a gyűlölet halálos metéllyével itatták át a tömegek lelkét? . . .

S ha itt vagyunk, nem lehet még visszafordulni?

Vagy talán úgy gondolják valahol, hogy nem érdemes?

A kérdésre a maga módján ad feleletet a politikus, a földrajztudós, az erkölcsbölcselő, a maga módján felel a közgazdász is. És talán a legközelebb jár a valósághoz a közgazdász valása, amely azt mondja, hogy a világ javai nincsenek igazságosan elosztva. Ez az oka mindennek. Vannak nemzetek, amelyeknek a természet kincseiből tulok jutott és vannak népek, amelyek szűkölködnek. Emberanyagukhoz mérten nincsenek meg a természeti adottságok, a gazdasági erőforrások s a lázas hatalmi versengés, mely ennek nyomán urrá lett a nemzetek között, s amely most kiribanással fenyeget, nem más, mint a népek harca — nyersanyagért. Jusson csak eszünkbe Mussolininak egy évvel ezelőtt elhangzott beszéde; azt mondta, hogy vannak kapitalista nemzetek és vannak proletár nemzetek. Gazdagok és szegények állanak tehát szem-

ben egymással s aki ennek a küzdelemnek lomkövei közé önhibájából vagy azon kívül kerül, annak az Isten irgalmazzon.

A nélkülözés a legrosszabb tanácsadó, szegénység nem filozófiai, hanem verekedni nit. Míg a társadalmi átalakulás és kereszt igazságszeret elvei nem érvényesülnek nem közti viszonylatban, addig fennáll mindig a f. veres viszély lehetősége.

Ebben a meghasonlásban valósággal politikává változik át a politika. Megbontja egyesult az ember és a külvilág között. Kivételben van a politikai jellemesség. A becsü góg és bizalmatlanság lép helyére. Ez a b. matlanság tulajdonképpen korunk közéleti fenéje. Ez viszi romlásba az államok pénzüg. csakugy, mint a világgazdaságot. A szegény lamok kitalálták az önellátás rendszerét (rintük rá lett kényszerítve) s így a bizalmat ság sáncait emelték fel egymás között. A b. matlanság folyamánya a fegyverkezés szét tes arányu fejlesztése is, olyan mértékben mit nem bir el minden állam háztartása, a raffináltabb adóterhek alkalmazásával ser megoldatlan nemzetgazdasági kérdések elől borus kalandokba menekülni már nem nagy rás. Szinte majdnem mindegy. Előre ugra sötétbe, vagy megvárni, míg a sötétség ler. Ennek a vigasztalan sötétségnek el kell tü s csak akkor valósulhat meg az igaz, ta béke. Ha a diplomaták tárgyalásain a józan és igazságszeretet kerül mérlegre s nem a pu csövekre bizzák a döntést, akkor lehet rem csak a kibontakozáshoz és békés megegyezés

Mindaddig, amíg a béke eszméjéről csak szélnek, karddal és bombával a kézben egyr. jóindulatról, rokonszenvről és békeszeret. biztosítják, de az anyagi javak igazságosab. osztását nem vizsik előbbre, csak a béke szata lesz meg. Továbbra is a háboru árny. ban marad a világ. A diplomácia nem lesz. mint az elhallgatás és illuziókeltés művész a politika gyengébb sakkbantartása és a tö. netírás, a dokumentumok le hazudása.

Ilyen le hazudott dokumentum volt a vi háboru alkalmával XV. Benedek pápa békeki lete, közvetítő ajánlata s ilyen le hazudott do. mentum lehet XII. Pius mostani megrendítő keszözata is.

Mindezen üdvös dolog elmélkedni. M. mig van egy reménysugár . . .

A tizenkettedik órában . . .

Kulcsár Kálm

Férj, aki első feleségére költötte második felesége hozományát

Érdekes hozomány per a magyar bíróság előtt

Budapestről jelentik: Különös házassági háromszög perében hozott ítéletet a kuria Thébusz tanácsa. A háromszög szereplői a férj, az első és a második feleség.

A pert a második feleség indította különváltan élő férje, egy kereskedő és annak volt felesége ellen. Keresetében előadta, hogy tavaly tavasszal kötött házasságot férjével, aki nemrég vált el feleségétől. Férjének huszezer pengő hozományt adott. Házasságle nem volt boldog, férje durván bánt vele, elmaradozott hazulról és amikor nyomozni kezdett, hogy férje hol tölti idejét, legnagyobb meglepetésére megtudta, hogy

első feleségénél tartózkodik,

Emiatt szemrehányást tett férjének, ki azonban nem változtatott életmódján.

A házastársak között egyre rosszabb lett a viszony, mindennaposok voltak a civódások, nézeteltérések, az asszony sirva panaszkodott ismerőseinek, hogy csalódott házasságában, férjének csak a penze kellett. Végül is

a második feleség otthagya férjét s viszsza követte a 20.000 pengő hozományt.

A férj kijelentette, hogy fizetni nem tud, végül is megállapodtak 8000 pengőben, ebből a férj 4000-ot megfizetett, a többinek megfizetését utja-halasztotta. Az asszony erre ügyvédjelet hozta szerződés hatálytalánítása címén pert indított volt férje és annak első felesége ellen. Keresetében arra hivatkozott, hogy tulajdonképpen kizsákmányoló ügylet történt, férje kihasználta szorult helyzetét, amikor olyan megállapodást létesített vele, hogy lemond a tartásdíjról, a hozomány nagyrészeről is és 8000 pengővel megelepszik. Az első feleséget azért perli, mert

a 20.000 pengőből ő is kapott.

A bíróságok széleskörű bizonyítási eljárás folytattak le a különös háromszög életmódjának tisztázására. Ennek során a férj először neki házasságkötésükön első feleség volt egy közös háza. A huszezer pengő biztására a ház felét felajánlotta második feleségnek, a bíróság előtt azonban kiderült, hogy férj valóban ígéretet tett feleségének a ház lerészének átíratására, az átíratás azonban sosem történt meg, sőt miután a férj és a első feleség közös adósságukat kifizette, a házat adták.

A kuria Thébusz tanácsa hozott végős ítéletet a perben, amelyben megállapította, hogy

kizsákmányoló ügylet történt és azt ítélt ilyen, semmis,

a második feleségnek fennáll a hozománykieljesítési joga. A kuria kötelezte a férjet, hogy ezer pengő a hozomány biztosítására helyezze bírói letébe,

az első feleséget pedig arra kötelezte, hogy 4000 pengőt fizessen meg a második feleségnek.

Ez a négyezer pengő úgy állt elő, hogy az adott ház 8000 pengő közös teher volt, a kifizettek és így a kuria megállapította, az első feleség négyezer pengővel jogtalanul gazdagodott.

A kuriai ítélet megállapítja, hogy a házasság felbomlásában a férj vétkes és a második feleség, amikor látta férjének anyagias és ö. női önértéket sértő magaviseletét, joga hagyta ott.

Chilonai forradalom tört ki Chileben

Santiago de Chileből jelentik: Pénteken az újságírók eljártak, hogy a csilei kormány ellen katonai forradalom tört ki. Alfonso belügyminiszter rádió útján bejelentette, hogy Hererra és más tábornokok lázadást kíséreltek meg és célra felhasználták a tacaui tüzérezredet, melynek a haditengerészet, a légi haderő és a dicsőség hű maradt a kormányhoz. Később hivatalosan is bejelentették, hogy Hererra táborvezetőt tartóztatták és a forradalom leverték. A tábornokoknak sikerült elmenekülni. Ő volt a társasági elnöke 1927. és 1931 között. A tábornok a santiago de chilei helyőrség parancsnoka volt. A tacaui tüzérezred megadta az egész országban nyugalom uralkodik.

Ygy néznek ki ...

a NIVEA

gyermekkészítmények. Bevásárlásánál ügyeljen kérem a „NIVEA” névre és annak közös ismeretőjére: „Any és gyermeke” körbe foglalt jegyére. NIVEA-gyermekszappan, -Baby-Crème és -gyermekpuder minden gyógyszerárban, drogériában és illatszertárban kapható.

Hitler kancellár békejavaslatát az angol minisztertanács előtt

Henderson nagykövet által vitt levél feltételeinek elfogadásától függ a béke

A Londonba küldött üzenet miatt elmaradt Tannenbergi ünnepély és a lengyel mozgósítás Danzigot, Teschent, korridori műutat és határkiigazítást követel Németország Roosevelttől újabb üzenete Hitlerhez

Londonból jelentik: Henderson berlini nagykövet péntek délelőtt Hitlerrel történt találkozásával kapcsolatban beavatott körökben nyilatkozik, hogy a kancellár az angol nagykövettel még fogadta a francia, olasz és japán követeket is. A kihallgatás célja az volt, hogy a nagyhatalmi értekezlet egybehívását célzó listát terjesszen a nagykövetek elé. Ezzel Henderson berlini angol nagykövet péntek délelőtt egyenlőre 12 órakor érkezett a francia repülőterre. A nagykövet, akit ismertetés — Hitler kancellár pénteken találkozáson fogadott, hír szerint a német kancellár béketervét vitte magával az angol fővárosba. A világsajtó élénk érdeklődéssel kíséri Henderson hírtelen utazását. A francia lapok a német nagykövet váratlan londoni útjáról reményt merítik, hogy a háború veszedelmét a tizenkettedik órában esetleg sikerül elhárítani. Az olasz sajtó is nagy érdeklődéssel tekint

Henderson utazása elé. Hangoztatják, hogy az angol nagykövet Hitler béketervét vitte magával. A tervezetet az angol kormány szombaton délelőtt beható vizsgálat alá vette. A londoni lapok érthető kíváncsisággal találgatják annak az üzenetnek a tartalmát, amelyet Henderson berlini nagykövet Hitlerrel hozott. Az újságírók igyekeznek megtalálni a tannenbergi ünnepségek elhalasztásának okát. A Daily Mail a következőket írja: Nem lehetünk derűlátók, tovább kell folytatnunk elővigyázatossági készülődéseinket, hogy minden eshetőséggel szemben nézhessünk. Nem akarunk ugyanazokon átmenni, amelyeken már eddig átmentünk. *Inkább határozottság most, mint az idegeknek újabb végnélküli megpróbáltatása.* A német sajtó semmiféle kommentárt nem közöl Daladier rádióbeszédéhez. Az általános benyomás az, hogy a külügyminisztériumokban lázas munka folyik a kibontakozás érdekében.

Henderson jelentése után összehívták az angol minisztertanácsot

Londonból jelentik: Henderson berlini angol nagykövet megérkezése után azonnal a külügyminiszterrel és a külügyi hivatal két államtitkárával résztvevő tanácskozást tartottak. Henderson nagykövet részletes jelentést tett Chamberlain miniszterelnöknek és Halifax külügyminiszternek a Hitler kancellárral folytatott pénteki megbeszéléseiről. A tanácskozáson Chamberlain miniszterelnök, Halifax külügyminiszter, Cadogan külügyi vezérigazgató és Hendersonnal együtt ebédelt. Politikai körökben úgy tudják, hogy a dominiumok képviselői a gyarmatiügyi minisztériumban hosszas tárgyalatok Inskip lord gyarmatiügyi miniszterrel. Újabb érkezett hírek megerősítik, hogy Londonban délután összeült a rendkívüli minisztertanács, hogy meghallgassa Henderson nagykövet jelentését.

Németország követelése

A délutáni lapok jelentik, hogy Henderson nagykövet Hitler kancellár magánlevelét vitte Berlinbe miniszterelnökhöz, miután a vezér előzőleg élő szóval ismertette előtte Németország minimális követeléseit. Ezek a követelések a következők:
1. Danzig beleolvad a német birodalomba.
2. A lengyel korridoron keresztül német szuverénitás alatt álló autótút épül.
3. Határkiigazítás a sziléziai ipartelepeken és Teschen átadása.
4. Lengyelország teljes semlegességet nyilvánítt minden európai kérdésben.
5. Németország szavatolja Lengyelország szuverénitását és területi integritását.
Angol politikai körök szerint Anglia a fenti német követelések teljesítését nem tudja és nem akarja Lengyelországra kényszeríteni, bár hajlandó szívesen venni, ha a Hitler által közölt feltételek alapján a megegyezés létrejönne a két nagyhatalom között, és a feltételek előzetes elfogadása hajlandó résztvenni egy olyan világkonferencián, amely valamennyi vitás ügy rendezésére összehívja. Hitler azt is közölte, hogy amennyiben nem teljesítik a német követeléseket, úgy a németek nem tűrik tovább a mai helyzetet. Henderson nagykövet negyvennyolc órát kért az angol válasz megadására és ezért maradt el a tannenbergi ünnepség.

HITLER NEM VAGTA EL A TÁRGYALÁSOK ÚTJÁT

Párisból jelentik: A francia fővárosban Hitler birodalmi vezérnek Henderson berlini angol nagykövettel folytatott pénteki megbeszélése, valamint Henderson szombati utazása azt a reményt ébresztette, hogy a háború kitörésének veszélyét az utolsó pillanatban mégis sikerült elhárítani. Valószínűnek tartják, hogy Hitler a német-lengyel kérdést rendezéséről szóló ványokat juttatott el Londonba. A tannenbergi ünnepségek elhalasztását közvetlen összefüggésbe hozzák Hitler kezdeményezésével. A francia közvélemény egyelőre óvakodik attól, hogy megfontolatlan bizakodásnak adja át magát, tartanak ugyanis attól, hogy

Hitler elfogadhatatlan követelésekkel lép fel.

MOSCICKY ELNÖK VALASZA ROOSEVELTNEK

Varsóból jelentik: Moscicky köztársasági elnök Roosevelttől békélfelhívására a következő választáviratot küldte:

Elnök úr!

Őszinte nagyrabecsüléssel olvastam azt a fontos és nemes üzenetet, amelyet Nagyméltóságod szíves volt hozzám intézni. A lengyel kormány mindig a kormányok közötti közvetlen tárgyalásokat tekintette a legalkalmasabb módszernek az államok között felmerülő nehézségek megoldására. Ezt tartja a legalkalmasabbnak az ellentétek elintézésére, amikor szomszéd államokról van szó. Ezért kötött Lengyelország annak idején támadást kizáró szerződést Németországgal és Szovjet-Oroszországgal. Ki akarom kerülni, hogy ebben a válságban nem Lengyelország az, amely követeléseket támaszt, vagy engedményeket kér más államtól. Annak a vágnak adok kifejezést, hogy Nagyméltóságod okfejtése hozzájáruljon az általános enyhüléshez, amelyre a világ minden népének szüksége van.

MOSCICKY elnök ROOSEVELT MÁSODIK ÜZENETE HITLERHEZ

Washingtonból jelentik: Roosevelttől köztársasági elnök, amikor megkapta Moscicky lengyel köztársasági államfő táviratát, amellyel Lengyelország nevében hozzájárult az elnök békélfelhívásához, újabb üzenetet intézett Hitler kancellárhoz. Az üzenetben Roosevelttel arra kéri Hitlert, egyezzen bele a lengyel kormány által már elfogadott békés eljárási módba. Roosevelttel egyébként üzenetet intézett Lipót belga királyhoz is és nagy meglepődéssel emlékezik meg a király legutóbbi békenyilatkozatáról, hangoztatva, hogy az Egyesült Államok lakossága osztja az uralkodó érzelmeit.

A Hitlerhez küldött második üzenet szövegében Roosevelttől többek között a következőket mondja:

Több alkalommal nyilvánosan hangzottak el olyan kijelentések, hogy a harmadik birodalom által követett célok igazságosak és észszerűek. Moscicky köztársasági elnök kijelentette válaszában, hogy a lengyel kormány hajlandó az általa javasolt közvetlen tárgyalással, vagy békei eljárással rendezni a Lengyelország és a német birodalom közti ellentéteket. Számítatlan ember életét még meg lehet menteni és még eltölt bennünket a remény, hogy a modern világ nemzeti megteremtésének a békés és holdg kapcsolatok alapjait, ha Ön és a birodalmi kormány is hozzájárulnak a lengyel kormány által elfogadott békés rendezéshez.

Kiválasztja és eltávolítja a szervezetből a mérgező anyagokat

Tehermentesíti a májat és a vesét

Oxidálja a zsíradékokat

Revitalizálja a vért

URODONAL

REUMA, VESEBAJ, KÓSZVÉNY, IDEGGYULLADÁS

A LEGBIZTOSABB REUMA ELLENI SZER

VÉRKERINGÉSI ZAVAROK, ÉRELMEZESÉDÉS, BŐRBETEGSÉGEK

Kapható gyógyszerárakban és drogeriákban.

CHATELAIN KÉSZÍTMÉNY. MEGBIZHATÓ MARKA

Hitler elfogadta Amerika közvetítését

Az Egyesült Államok politikai köreiből jelentik, hogy Hitler elfogadta Roosevelt elnök ajánlatát és könnyen meglehet, hogy a Németország és Lengyelország közötti vitában Hull külügyi államtitkár szerepel majd döntőbíróként.

Más hírforrás szerint abban az esetben, ha Németország és Lengyelország elfogadja a közöttük fennálló ellentéteknek közvetítő által történő megoldását, ez a közvetítő Herbert Hoover, az Egyesült Államok volt elnöke lenne.

Roosevelt elnök az újságírók előtt kijelentette, hogy a parlamentet csak abban az esetben hívja össze, ha a háború kitörését elkerülhetetlennek látja. Közölte azt is, hogy az amerikai hadsereget készenlétbe helyezték.

Roosevelt elnök szombaton reggel Edison tengerészeti miniszterrel és Stark tengernaggyal

folymatott megbeszélést. Az amerikai tengerészeti vezetői kijelentették az elnöknek, hogy az amerikai tengeri védelem készen áll minden eshetőségre.

TÁVIRATVÁLTÁSOK HITLER ÉS MUSSOLINI KÖZÖTT

A Stefani távirati ügynökség jelenti: Pénteken délután három órakor Mussolini miniszterelnök Ciano gróf külügyminiszter társaságában fogadta von Mackenzen római német nagykövetet, aki Hitler kancellár részéről hosszú távirati üzenetet adott át. Mussolini délután hat órakor küldte válaszáat Attolico berlini olasz nagykövet útján a kancellárnak. Este fél 10 órakor a Duce ismét fogadta a római német nagykövetet, aki Hitler második telefonüzenetét nyújtotta át.

Elmaradt a lengyel mozgósítás elrendelése

A Daily Express jelenti Varsóból, hogy pénteken éjjelkor megtörtént az intézkedés a lengyel mozgósítás elrendelésére. A mozgósítást hajnali négy órakor kellett volna kibocsátani, de ez elmaradt. Hivatalos helyen csak annyit közöltek, hogy a mozgósítás elrendelését azért halasztották el, mert

a lengyel kormány meg akarja várni annak a javaslatnak az eredményét, amelyet Henderson Londonba vitt.

Erről a javaslatról a német propagandaügyi miniszteriumban délelőtt kijelentették, hogy béketervről lehet beszélni, amennyiben a javaslat az erőszak helyett békés úton nyit lehetőséget a birodalom és Lengyelország között támadt ellentétek kiegyenlítésére. Úgy tudják, hogy Henderson még szombaton este visszatér Berlinbe, az angol kormány válaszával.

Nem tartják meg a tannenbergi ünnepséget

Berlinből jelentik: A német fővárosban hivatalos közleményt adtak ki, amely szerint, tekintettel a feszült nemzetközi helyzetre, a vasárnapra kitűzött tannenbergi ünnepség elmarad.

Álhir terjedt el Chamberlain lemondásáról

Londonból jelentik: Az angol főváros politikai köreiből hangulatát legjobban jellemzi az, hogy éjjelkor már a leghatározottabban állították, hogy

Angliának meg van a háborús kormánya. Az eleinte csak híresztelések formájában elterjedt hírekről később azonban már beavatott körökben is tudni vélték, hogy azok megfelelnek a valóságnak és Chamberlain felajánlotta lemondását.

Hivatalosan jelentik: Azokkal a hírekkel szemben, amelyek a külföldi sajtóban megjelentek az angol kormány átalakításáról, hivatalos helyen megállapítják, hogy sem a Reuter-ügynökség, sem pedig a Press Associated nem adott ki ilyen hírt.

Utóda ezeknek a köröknek az értesülése szerint lord Halifax külügyminiszter lenne. A háborús kormány mindössze hét tagból állana és a jelek szerint a következő személyekből alakulna meg:

Lord Halifax, Winston Churchill, Sir Samuel Hoare, Lord Chatfield, Attlee őrnagy, a munkáspárt vezére, Sir Archibald Sinclair a liberális párt vezére és Eden volt külügyminiszter.

ÖT ÉVRE KÖTÖTTÉK MEG AZ ANGOL LENGYEL EGYEZMÉNYT.

Londonból jelentik: Az aláírt lengyel-angol egyezmény a következő pontokat tartalmazza:

1. Ha a szerződő felek egyikét egy hat megátadná, úgy a másik fél minden erejével gitségére siet.

2. Akkor is alkalmazni kell a szerződést, szerződő felek egyikének függetlensége közvetlenül veszélyben forogna más állam látnylen akciója következtében.

3. Ha gazdaságilag próbálnák meggyengíteni szerződő felek egyikét, akkor a másik fél támogatni. Ha háború törne ki, ebben az esetben az első pont az irányadó.

4. Ez a szakasz tartalmazza a kölcsönös segítségnyújtás módozatait, amelyeket a szerződő felek a szárazföldi, tengeri és légi hatóságai pítanak meg.

5. A szerződő felek kölcsönösen kicserélik másstal értesüléseiket, amelyek függetlenségüknek károsnak.

6. Közlik egymással azokat a kötelezettségek és azoknak a szerződéseknak a záradékait, a ket eddig kötötték, vagy kötni fognak. Ha vállalkoznak új kötelezettségeket, úgy erről értesítik a másikat.

7. Háborús fegyverszünetet, vagy békeszerződést csak kölcsönös megállapodással köthetnek.

8. A szerződés öt évig marad érvényben lejártá előtt hat hónappal nem mondják fel, új megállapodás továbbra is érvényben marad. A záradék aláírása után rögtön életbe lép.

MOSCICKY KÖZTÁRSASÁGI ELNÖK IRATA VI. GYÖRGY ANGOL KIRÁLY

Varsóból jelentik: Moscicky köztársasági elnök a következő táviratot intézte VI. György angol királyhoz:

Abban a pillanatban, amidőn kormányunkkal ellátják az okmányt, amely szorosabbá fűzi a Lengyelországot és az Egyesült Királyságot között fennálló baráti kapcsolatokat kifejezést adni Felséged előtt amennyi meggyőződésünk, hogy ez az okmányt csak utabb kapcsolatokkal egybefűző lépés a világ előtt meg fogja erősíteni az erősség és az igazságosság elveit.

A varsói szovjet nagykövetség megadta azt a hírt, amely szerint a szovjet kormány akarná venni a lengyel kormányt arra, hogy vetlen tárgyalásokat kezdjen Németországgal.

TITKOS ZÁRADÉKA VAN A NÉMET-OROSZ EGYEZMÉNYNEK?

Párisból jelentik: A külügyi bizottság napi ülésén Flandin volt miniszterelnök tette, hogy

a német-orosz és a francia-orosz szerződés összeférhetetlen.

Elután Mészler, a külügyi albizottság elnöke mezt a német-orosz szerződést és rámu arra, hogy az valóságos együttműködést a két ország között és nem lehetetlen, hogy

a szerződés titkos záradékot is tartal

Többek felszólalása után a külügyi bizottság egyhangúlag elfogadta a határozati javaslatot, amely tiltakozik a német-orosz szerződés ellen.

A francia sajtó különben részletesen firkozik a képviselőház külügyi bizottságánál sen drámai jellegű ülésével, amelyen

élesen támadták a kommunistákat és a szovjet intézkedéseket követelték a franciaországi kommunista-párttal szemben.

A kommunista-párt az utóbbi időben a le hazafiság aláarcát öltötte magára Sztalin ir letére, de a párt tagjainak a francia közönség nem szabad, hogy bármi részük legyen.

A francia kormány végleg betiltotta a manit és a Ce Soir című szélsőbaloldali lap

A FRANCIA KOMMUNISTÁK HARCOI FOGNAK FRANCIAORSZÁGÉRT

Párisból jelentik: A francia kommunista párt nyilatkozatot tett közre, amelyben kijelenti, hogy Franciaország szabadságának és getlenségének megvédelmezésére a kommunista párt az első sorban fogna harcolni. A szovjet párt már jóváhagyta Leon Blum kormányzó magatartását, hogy semmiféle együttműködésre nem hajlandó a kommunista párt igazságügyi miniszterium elhatározta, hogy kát a lapokat beszüntetik, amelyek a közönség a nemzet érdekei ellen cikkeket közölnek.

MOLOTOV BERLINBE UTAZIK.

Moszkvából jelentik: Beavatott körök úgy tudják, hogy Molotov külügyi népbiztos német-orosz szerződés jóváhagyása után Párisba utazik, ahol fontos tanácskozást folytat Hitler kancellárral.

1939. augusztus 28.

TABB OLASZ KOROSZTÁLYOK BEHÍVÁSA

Olaszországban pénteken reggel rüdellet jelent meg, amely szerint az 1903. és 1913. évi brosztyályokat behívták és ezzel hat korosztály a fegyverben.

A LUFTHANSA GÉPEI NEM MENNEK KÜLFÖLDRE

Berlinből jelentik: A Német Távirati Iroda jelentése szerint a Lufthansa társaság beszüntette a légi forgalmat a külföldi államokkal.

NÉMETORSZÁG FOLYTATJA A BEHÍVÁSOKAT

Pénteken éjjel a német fővárosban katonai felkészítéseket hajtottak végre. Számos tartalékot lakásukról hívtak be, közöttük 45 éveset is. A reggeli órákban az utcák forgalma megszűnt.

HITLER KANCELLAR VASÁRNAP NEM BESZÉL

A Havas-ügynökség jelentése szerint a német külügyminisztérium hivatalos közleményben hozta nyilvánosságra, hogy mit sem tud Hitler kancellár állítólagos beszédéről, amelyet vasárnap a rádióadóknak közvetítenének. A propagandügyi minisztérium hasonlóképpen kijelenti, hogy semmi tudomása nincs arról, hogy a kancellár kiáltvánnyal fordulna a német néphez.

ELMARADT BRAUCHITSCH FŐPARANCSNOK BESZÉDE

A feszült nemzetközi helyzetre való tekintettel Brauchitsch vezérezredes, a német hadsereg főparancsnokának szombat estére bejelentett beszéde elmaradt. Ugyancsak elmaradt az augusztus 27-től, augusztus 31-ig terjedő időpontra tervezett gyűlési kongresszus is.

KÜLFÖLDI HAJÓ NEM KÖZELÍTHETI MEG A FRANCIA ÉS ANGOL PARTOKAT

Párisból jelentik: Szombat reggel vált közzé, hogy az angol admirálisok szigorú utasításokat adott a partmenti katonai hatóságoknak, hogy az angol felségjog alá tartozó vizeken három mérföldnyire a parttól csak olyan külföldi hajó tartózkodhatik, amelyek előzetesen engedélyt kért és kapott az angol illetékes hatóságoktól.

Az olyan külföldi hajókra, amelyek ezt a rendelkezést nem tartják be, az angol parti őrök és hadihajók nyomban tüzelni fognak. A francia tengernagy hivatal ugyanugy mint az angol, külföldi hajóknak megtiltotta, hogy előzetes bejelentés nélkül három mérföldre megközelítsék a francia partokat. A tilalmat megzőző gőzösöket nyomban tüzelés alá veszik.

LEZÁRTÁK AZ OLASZ-FRANCIA HATÁRT

Párisból jelentik: Nizzai jelentés szerint az olasz hatóságok péntek éjjel lezárták a határt Franciaország felé. Olasz területről francia területre csak külföldiek léphetnek.

A Franciaországban élő olaszok tömegesen térnek vissza hazájukba. A francia Riviéra városainak olasz konzulátusai beszüntették működésüket. A konzulok és a tisztviselők visszatértek Olaszországba.

CSOMAGOLJÁK A PÁRISI MŰTÁRGYAKAT

Párisból jelentik: Páris valamennyi múzeumban lázas sietséggel csomagolják a műtárgyakat, hogy biztonságba helyezhessék őket. Külföldről állandóan tömegesen érkeznek haza a francia állampolgárok.

HÁBORÚS KÉSZENLÉTBEN KANADA LÉGI HADEREJE

Ottavából jelentik: Mackenzie hadügyminiszter bejelentette, hogy a kanadai légihaderő parancsot kapott, hogy helyezkedjék háborús készenlétbe.

NEGYVEN ANGOL HADIHAJÓ A FÖLDKÖZI TENGERRE FUTOTT

Athénből jelentik: Alexandriai jelentés szerint nyomban a német-orosz szerződés megkötése után az angol flotta 40 egysége kifutott az alexandriai kikötőből és más Földközi tengeri kikötőbe ment.

ANGLIA ÉS NÉMETORSZÁG KÖZÖTT TEGNAP ESTE MEGSZAKADT A TELEFON ÖSSZEKÖTTETÉS.

Londonból jelentik: Az angol közvéleményt felfokozott izgalomban tartják a Németországból érkező hírek. Miután este 6 óra óta a telefonösszeköttetés Németországgal lehetetlenné vált, a lapok csak azokra a jelentésekre vannak utalva, amelyeket hivatalosan adtak ki.

KÜLVONLAT BUDAPESTRE UTLEVEL NÉLKÜL

csak személyazonossági igazolvánnyal. — 1939. szeptember 12—18-ig. Résztvételi díj Lei 1900. A budapesti szálloda és kirándulások költségei leiben fizethető. Utolsó jelentkezés: 1939. szeptember 5. Beiratkozások a menetjegyirodában, Temesvár, I. Bul. Regele Ferdinand, Bánáti Bankkegyesület-palota. Telefon: 38—04.

„WAGONS-LITS//COOK“

Japán kitart a tengelyhatalmak mellett

Tokióból jelentik: A japán lapok továbbra is a német-olasz-japán barátság mellett állnak. Azt írják a lapok, hogy

fenn kell tartani, sőt meg kell erősíteni a moszkvai német-orosz egyezményre való tekintet nélkül ezeket a barátságokat.

A Kokomin szintén arról ír, hogy a miniszterelnök kijelentette volna, hogy a kommunistaelles egyezményt nem kívánják felmondani. Hír szerint Konoye hercegnek is hasonló az álláspontja.

A BERLINI JAPÁN NAGYKÖVET TILTAKOZÁSA

A berlini japán nagykövét kihallgatása jelent meg Hitler kancellár előtt. Kormányának nevében bejelentette, hogy Japán erőlyesen tiltakozik a német-orosz egyezmény ellen.

A JAPÁN KATONAI PÁRT ÁLLÁSFOGLALÁSA

A Reuter ügynökség közlése szerint a japánoknak a távolkeleti angolok iránti magatartásában bizonyos enyhülés állott be. A japán csapatok sokkal szívélyesebbek az angol katonákhoz.

A hadügyminisztériumhoz közelálló körökben

úgy tudják, hogy Itagaki hadügyminiszter szombaton reggel Konoye hercegnek tett látogatása alkalmánál közölte a herceggel, hogy a japán hadsereg teljes határozottsággal ellene van a Berlin-Róma-Tokió háromszög felbontásának.

AZ OLASZ SAJTÓ A SZÖVETSEGESEK HANGULATÁRÓL

Rómából jelentik: A berlini japán nagykövetnek a moszkvai támadást kizáró paktummal szemben való tiltakozó lépéséről az olasz lapoknak csak egy része számol be. Az Italia azt írja, hogy

a japán kormány szerint a Szovjettel kötött megnehtámadási egyezmény sérti az antikomintern paktum szellemét

és Németország további magatartásától függ, hogy Japán visszalép-e teljesen a bolsevistaellenes szerződéstől. A lap szerint német politikai körök meglepetéssel fogadták a japán reakciót a megnehtámadási egyezményrel szemben, úgy-szintén

azt a tartózkodást is, amely a spanyol kormány sajtója részéről észlelhető.

Lázás diplomáciai munka egész Európában

Az európai fővárosokban szombaton délelőtt is élénk diplomáciai tárgyalások folytak. Mussolini miniszterelnök kora délelőtt kihallgatáson fogadta az olasz fővárosban Ciano gróf külügyminisztert, Pariani tábornokot és az olasz haderő több más vezetőjét. A francia fővárosban Daladier miniszterelnök délelőtt Phipps párisi angol nagykövetet fogadta. Varsóban Beck lengyel külügyminiszter szombaton délelőtt Hóry András varsói magyar követtel folytatott hosszabb megbeszélést. A lengyel külügyminiszter tegnap az Egyesült Államok és Anglia nagykövétét fogadta. Az angol nagykövét később felkereste Sembeck gróf lengyel külügyminiszter-helyettes. — Szófiában Kiosseivanov bolgár miniszterelnök tanácskozott részletesen az olasz követtel.

A Vatikán békekísérletezéseiével kapcsolat-

ban a londoni lapok vatikáni tudósítói azt közlik, hogy a Szentatya az angol ügyvivőt három ízben is kihallgatáson fogadta. Ugyancsak francia, lengyel és olasz ügyvivők is kihallgatáson jelentek meg a pápánál.

BIZAKODÓ HANGULAT RÓMÁBAN

A Stefani-ügynökség jelenti: Mig a külügyminisztériumhoz közel álló körökben igen borúlátó a hangulat, addig Roosevelt elnök Mos-cicky választávirata után igen bizakodó és hisz a béke fenntartásának lehetőségében.

Az olasz király felkérte az Egyesült Államok római nagykövétét, hogy közvetítse Rooseveltnek meleg köszönetét a hozzá intézett üzenetért és egyben kijelentette, hogy ezt az üzenetet nyomban továbbította az olasz kormány-nak.

Döntő elhatározás Törökország magatartásáról

Ankarából jelentik: Török politikai körökben nagy fontosságot tulajdonítanak a pénteki minisztertanácsnak, amely öt óra hosszat tartott. A tanácskozásán résztvett a török nagyvezérkar főnöke is. Úgy tudják, hogy a minisztertanács döntő elhatározásokat hozott Törökország magatartásáról. A mi-

nisztertanács előtt a külügyminiszter kihallgatáson fogadta a görög és jugoszláv követeket, valamint a francia és orosz nagykövétét. Abban az esetben, ha az európai helyzet súlyosbodik a török parlamentet rendkívüli ülésszakra hívják egybe.

SCALA

Katharine Hepburn és Gary Grant

parádés filmjük, Páris ezévi nagy szenzációja

Susanne leopárdja

és Ronald Colman világfilmje

A zendai fogoly

Józseffalván házat szentelnek...

Valahogy idegenül hangzik most ez a szó: építeni. Mintha halott iparágat említenék, amely régen eltűnt a technika rohanásának sodrában. Az építkezés meghalt, a téglát repesztő kalapács, a vakoló kanál, a vízmérték pihen az ács-mesterség szerszámaival együtt. Idén nem volt építkezés, mert megjött az ember és megjött vele együtt a pénz is, amely mélyen elzárkózott a páncélszekrény rejtekébe. Ezen a nyáron nem bujtak ki a földből békés lakóházak, mosolygó villák, büszke paloták és impozáns középületek. Ahol még keverték cementet, ott sem a föld fölé, hanem a föld alá építkeztek: betonfedezékeket, ágyu- és gépgegyerállásokat, sőtét folyosókat, municióraktárakat vajták jó mélyre, ahová nem jut el levegő és napsütés. Mintha a megriadt ember előre érezné a veszélyt és mégis idejében gondoskodik buvó helyről, ahol meghúzhatja magát a vihar elől, miközben maga is biztos fedezékből rombolhat és pusztíthat.

Ezen a vigasztalan nyáron Európa egyik apró kis foltján mégis dolgozott a kalapács, fehérhúsu fenyőfát szabált a nyugtalan ácsfűrészt és piros tetőcserepeket raktak egymás mellé katonás rendben. Valahol a távoli Bukovinában, Józseffalva nevű településen nem a föld alá, hanem a föld fölé építkeztek az emberek. Az, ami ebben a kicsiny faluban történt, tulajdonképpen prózai dolog és mégis csodálatosan felémelő. Próza, mert egyszerű parasztemberek kis vályogvaskókat építenek, ami megszokott mindennapi esemény, nincs ebben semmi rendkívüli, egyetlen nagy külföldi lap fotóriportere sem repül Józseffalvára, hogy felvételeket készítsen a sárból gyurt házakról. Ami csodálatos és felemelő, azt nem láthatja senki, se fotóriporter, se tudósító, mert az a szívekben van. A szeretet épít itt és annak vára, bár vályogból verték falát, mégis erősebb, mint a legszilárdabb beton erődítmény, mert talpazata nemcsak a földben kapaszkodik meg, hanem a lelkekben is.

Ma, vasárnap, augusztus 27-én szenteli fel Németh Kálmán dr. józseffalvai katolikus plébános az első teljesen elkészült házat, amely Isten segítségével, az embertestvérek támogatásával épült az urnak 1939-ik gonderthes esztendejében. Május 18-án, Aidozócsitörtökön hamvasztotta el a tűzvész a kis helységet. A templomon kívül nem maradt épen egyetlen lakóház sem. Józseffalván végigzugott a zokogás: mi lesz velünk, hol hajtjuk le fejünket, ki ad másk hajlékot az elpusztult otthonok helyébe. Rettenetes az, amikor felnőtt férfiak, meglelt emberek sirnak. És a legnagyobb nyomoruság közepete mint a földből előbugyogó tiszta forrás, úgy fakadt ki a lelkekből a bizakodás: ne sirjatok! A kárvallottak kezdtek hinni, hogy nem állnak egyedül, gyökértelenül a világban, valahová tartoznak, bármilyen kicsiny részei, de mégis csak részei a magyar testnek és azon túl a nagy emberi közösségnek. Lehetetlen, hogy a szeretet Mesterének születése után 1939. esztendővel meghalt volna már a szeretet és sorukra bizzanak esendő, szánandó férfiakat, aszszonyokat, gyermekeket.

A „Ne sirjatok!” ez a szívből jövő, szívet megerősítő vigasztalás egyre nőtt, terebélyesedett, izmosodott. Hít költözött a csiggedés helyébe és még füstölögtek a zokogó, amikor a józseffalvaiak már tudták, hogy felépülnek a házak. Először a szomszédos magyar települések lakói jöttek el a bajban levőkhöz és nem jöttek üres kézzel. Andrásfalva, Hadikfalva, Istensegits magyarjai hoztak kenyeret, szalonnát, meleg ruhát a gyermekeknek, meg takarmányt az állatoknak. Aztán jöttek román parasztek a környékről, mert a szerencsétlenségben ninesen nyelvi és nemzeti elhatároltság, az üszkös falak előtt széjjelporlik a gyűlölet. Ezek is elhozták amijük volt és jó szívvel adták a magyar szükségkódoknak. Német telepes vidékekről is indult egy-egy társzeker megrakva olyan holmikkal, amire a legnagyobb szükség van a tűzvészpusztította helyen, zsidó boltosok, pékek, kereskedők is küldtek ennivalót és minden pirosra sült cipőn, darab szalonnán, gyermekkabátoskán, fehér egylejesen ott virított láthatatlan betűkkel, de méris, lángoló írása la vizasztalás: „Ne sirjatok!”

Azután végigsikoltott Erdélyen a hívó-kérő szó: adjatok! Erdély és a Bánság magyar népe, amely maga is viaskodik az élet ezer gondjával, felfogta Józseffalva felől feléje sugárzó SOS jelet. A szívek, ezek az elszegényedett és mégis annyira gazdag szívek széjjeltáruáltak és befo-

gadták a segélykérő szót. Minden városban, ahol a magyarok nagyobb számban élnek és ahol a műveltség újságot alapított, a lapok vállalkoztak a gyűjtésre. A magyar újságró az embermentés frontján ugyanugy megtehető kötelességet, mint a bukovinai magyar, román és német földművelő. És megtette kötelességét az a sok névtelen, ismeretlen, szürke ember is, aki elhozta a maga kisebb-nagyobb adományát, hogy növelje vele a faluépítő alapot. Gyűlt a pénz heteken-hónapokon keresztül és valami titokzatos csodatétel folytán átváltozott téglává, deszkává, gerendává, cementzaccá, építési anyaggá. Míg más helyen a gyűlölet téltenségre kényszerítette, Józseffalván a szeretet munkára serkentette az építő kezeket. Erdély felépíti az elpusztított Józseffalvát. Az első házat ma szenteli fel Németh Kálmán dr. plébános, a többire később kerül sor, de felépül mindegyik, mert fel kell épülnie.

Ezen az újkori település-építésen még a legcinkusabb embernek is illik kissé meggátolni. Nem magán az építkezésen, mert ez rideg technikai folyamat, itt hiába keresnénk meghatódást kiváltó okot, hanem Erdély és a Bánság népének segítői készségén. Mert nemcsak magyarok adtak, hanem más nemzetiségűek is. Az adakozók névsorában sűrűn találni nem magyar neveket és az N. N. mögé meghúzódó ismeretlenek sem mind magyarok. Mit mutat ez a vegyes névsor? Azt, hogy a testvéri közösség mégsem frázis, hanem meglevő valóság, hogy az egymás mellett és egymásra utalt népek nem ellenségek, mert a közös sors nem teheti őket ellenségé. Tul a harci zajon, a tankok láncainak ijesztő nyikorgásán, a sranellek vijjogásán, repülőgépek félelmetes zúgásán, túl az igaztató beszédek dermesztő frázisain, ott van az ember a maga meztelen tisztaságában, ősi becsü-

Van még valami, ami örömet okoz

és ez, a betegnek a gyógyulás. Nincs nagyobb öröm az életben, mint az egészség visszanyerése. Itt közlünk egy levelet, amely fényesen igazolja állításunkat: „Igen tisztelt Gyógyász Úr! Idült gyomorhajomból 4 üveg GASTRO gyógyszer elhasználása után tökéletesen kiigyultam. Ez a tény, életem legnagyobb boldogságát és örömet okozta nekem. Ismét egészségesen élni, ezt csak az tudja megérteni, aki vég-szenvedte, mint én, a betegség gyötrelmeit. Igadjon igen tisztelt Gyógyász Úr legőszintű hálám kifejezését. A GASTRO-D. hatása a legteljesebb elismerésemért vívta ki és ezért nem denkinke a legmelegebben ajánlom. Szabó Zsolt, vízmű, Targu-Mures.”

A GASTRO-D. kapható gyógyszerárak és drogériákban, vagy megrendelhető 135 utánvét mellett Osászár E. gyógyszerárak Bucearesti, Calea Victoriei 124.

letességében, földszagu primitívességében. Az Ember, aki jó, szeret, hisz és ad. Hiába igyekelek elbujtatni előlünk ezt az Embert, hiába tözöttik khakizöld egyenruhába, hiába akasznak vállára fegyvert, övébe kézigranátot, fejébe pánélsisakot, a szeretet Emberét nem változtatják meg.

És ha Józseffalvát felépítheti az embertestvéri szeretet, miért nem építhet fel más Józseffalvát más testvéri szeretet is. Sok ilyen szíve van Józseffalva van Európában és sok nála is. Általában miért kell a föld alá építkezni, miért nem a föld fölé? Ha Erdély és a Bánság megtalálták a területet, ahol közösen dolgozhatnak, miért ne találnák meg a többi népek Magyarok, németek, franciák, románok, csehek, lengyelek, angolok, oroszok, spanyolok és mások, akik Európa napsütötte följén élnek. Csak adnának fegyver helyett kapcsot és vakoló kanalat az emberek kezébe, mindjárt mosolygósra változnék a világ megyéi történetei... K. S.

Üzenet a csillagok világából amely azt bizonyítja, hogy más égitesteken is lehet élet

Régóta vitatkoznak már a tudósok, hogy lehetséges-e a csillagok világában a mi Földünkhöz hasonló élet? A nagy többség kétségbevetta ezt a lehetőséget. Az ellenkező elmélet hívei is csak azt vallják, hogy legfeljebb néhány kevés csillagon lehet élet, a többi émsztő forrásában vagy elképzelhetetlen hidegben lakatlanul bolyong a világűrben. Meddő volt ez a vita mindaddig. Most azonban megtörtént az, ami még eddig nem észlelt a tudomány. Üzenet érkezett a csillagok világából, feltétlenül bizonyoságot szolgáltatva, hogy igenis lehetséges más bolygókon is a mi földi életünkhöz hasonló élet. Óriási jelentősége ez a felfedezés. Más időkben a közérdeklődés homlokterében foglalna helyet ez a szenzációs esemény, vezércikkben foglalkoznának vele világszerte az újságok. Most azonban tengernyi nyugaltság közepete nem csoda, hogy egész elszűrjük ez a csodálatos felfedezés.

De lássuk csak, hogy miről van szó? Néhány hónappal ezelőtt egy sofőr felhívta a Los Angeles-i városi múzeum figyelmét, hogy a várostól tízenyole kilométerre egy meteor esett le a környéken. A múzeum öre kisetitét az említett helyre és meg is találta az említett meteor. Első pillanatban szinte csalódva vizsgálta az égi kildeményt, amely alig volt egy kiló súlyu. A meteorok rendszerint jóval nagyobbak szoktak lenni. Példa erre a háromezerhatszáz mázsás meteor, amelyet Peary felfedező ajándékozott annak idején az Egyesült Államoknak. De ez a kis, alig egy kilós nikkell és vas elegyes darabka, hatalmasabb eredményt jelentett a tudomány szempontjából, mint az összes mammoth-meteorok együttesen. Sok száz ezer meteor hullott le már időtlen idők óta a mi öreg Földünkre, de eddig még egyetlenegy sem akadt, amely

ne lett volna más, mint közömbös halott anyag.

A Los Angeles-i meteor darabocskája azonban az élet titkát hozta le a földre. Szerencsés Berkeley professzor kezébe került a lelet, a már évtizedek óta az irányban kísérletezik kutat, hogy szerves élet nyomait találja meg világűrben lezuhló ilyen meteorokban. Eddig azonban meddőnek bizonyult a kitünő tudós minden fáradozása, mert még megkövesedett nyomaikat sem találta soha semminemű életnek, szaklatlan vizsgálódásai közepete. Most azonban olyan szerencse érte őt is és az általa képviselt tudományt is, amelyről még álmodni sem me volt. Midőn lefosztotta a meteorról a küllérteket, majd előbb szterilizálva pontosabban szemügyre vette az elporlasztott belső anyagot majdnem elszédült a boldogságtól. Végtelen boldogságot látott meg a gorcs alatt, ami kis életeket, amelyek valamely csillagról érkeztek, az ő elmélete legragyogóbb bizonyítékát szolgáltatva. Tehát lehetséges az élet más bolygókon is, sőt ez az élet hasonlatos lehet a földi élethez is, most meg van erre a kétségtelen bizonyosság. A meteorban talált ez a kis élőlény ugyanis nagyon hasonlít egy földi bacillusra, melyet spirillum vubrumnak nevez a tudomány.

Most már csak egy kérdés van hátra, hogy vajon melyik csillag volt hazájuk eme kis élőlényeknek. Erre azonban már legalább is hozzávetőleges feleletet tud adni a tudomány. Főleg három bolygó jöhet számításba: az Uranus, Vénus, vagy a Mars, mert ezeknek hőmérséklet feltételezi az ilyen életek lehetőségét. Mindenesetre ez a felfedezés gyönyörű kiindulás, mivel már tárgyi alap. Megerősítése Wells és a látnoki képzelet álmanak, akik regényeikben már rég megírták, hogy emberi élethez hasonló életnek kell lennie a Marsban. (Flanour)

Kína birtoklása a moszkvai egyezmény háttérében

A Szovjet az ideológiai háboru helyett a távolkeleti gazdasági harc mellett döntött

Japán és Anglia összefog a Szovjet ellen?

Még néhány hónappal ezelőtt szinte közmon-
dani volt, hogy a Szovjet közömbös külpolitikát
Európában, más szóval kifejezve: külpoliti-
kájában „kivonul Európából”. Ezt mindenki
hisztelennek találta és ilyen körülmények között
hisztelnünk kell, hogy miért kellett meglepetést a
Szovjet támadást kizáró egyezmény, amely en-
nyire emlegetésnek a diplomáciai megvalósítása.
A Szovjet hatalmak egyik balnézete az volt, hogy a
szovjet ideológia alapján fog külpolitikát csinálni,
és ezekben kellett volna lenni azzal, hogy az
ideológia a Szovjet Oroszország távolkeleti gazdasági
érdekeit veszélyezteti. Érdekes, hogy ezt a körülmé-
nyekben az angol diplomácia nem méltatta kel-
lemesen, holott Anglia évszázados külpolitiká-
jában szorosan simul mindenkor gazdasági érdekei-

hez áll. A Szovjet közömbös külpolitikájának
közvetlen háttérében, a német—orosz egyezmény
tette ennél nagyobb: Kína.

NYITOTT KAPU, AMELYNEL AZ ANGOLOK ALLANAK ÖRT,

A Szovjet az első öt éves terv keretében meg-
hatszorozta a szibériai vasútvonalak számát és ez-
zel, valamint az Irtyis folyó hajózhatóvá tételével
sztratégiai vonalakat létesített, amelyek Kína felé
halaának. Oroszországnak ezt azért kellett tennie,
mert már 1927-ben számolt azzal, hogy nyersanya-
gait és ipari cikkeket exportálni kell. Ipari cikkeinek
legjobb elhelyezhető területe Kína, ahol a több mint
négy száz millió lakos kultúrájának emelésével hatal-
mas méretű ipari piacot lehet teremteni. A civilizá-
ciónak Kína belsejébe való kiterjesztése tehát nem
csak kommunista célekből történik, hanem azért is,
mert Oroszország nyersanyaggazdagsága hatalmas
iparosodást tesz lehetővé, olyan arányt, amely a
belső szükséglet kielégítésével már nem érheti be és
ezért gyarmatokat kell keresnie.

A Szovjetnek azonban nincsen szüksége tenger- rejtű gyarmatokra, amikor Asziában hatal- mas területek vannak,

amelyeket amerikai és angol ipari cikkeivel tápiál-
nak. Oroszországnak úgy érzi, hogy az elsőség joga az
övé, még Japánnal szemben is, hogy szintén csak
a hajózás segítségével tudja a kínai gazdaságpoliti-
kát megvalósítani.

A Szovjet részt vett a kilenchatalmi egyezmény
megkötésében, de nyilván csak az átmeneti békéért
tette, éppen úgy, mint Japán. De, ha nem is lett
volna reservatio mentalis a egyezmény aláírása-
kor, később belátta azt, hogy a brit gazdasági ha-
talmi túltengése Kínában számára csaknem olyan
súlyos helyzetet teremt, mint a japán terjeszkedés.
Igaz, hogy a kilenchatalmi egyezmény nyitott ka-
put biztosít az aláíró hatalmakkal, de a kínai cé-
viza politika angol irányítás alá kerül, mert a kí-
nai tallér ezüst fedezetét Anglia adja. Ezzel befo-
lyásolja az árat és a behozatali vám alakulását.
Az új behozatal csak a tizenhárom bank engedélyével
történhetik, és pedig úgy, ahogy az angolok akarják.

AZ OROSZ NYERSANYAGTERMELES ARÁNYAI

Oroszország csendben már tovább terjeszkedett
Kínában, akkor, amikor Turkesztán kínai részét a tu-
karakasztáni gazdasági körbe vonták és ezzel a tu-

NYITOTT FORDULAT: ANGOL—JAPAN SZÖVEZÉS.

Az angol több, mint három évvel ezelőtt a Szov-
jetek biztatást adott Csang-Kai-Sek ellenál-
lól tudta, hogy az, amit japán—kínai hábo-
rúvezetésnek, csak bevezetése egy másik össze-
állítás, amelyben már aktív részt kell vállalnia.
Ezért az angol diplomácia a késleltetés
eszközével dolgozik. Késleltette a színval-
tápolgók szemben, amikor az apró inciden-
tes megvalósítás megoldása elől elzárkózott, amikor
szigeten a halászi és petróleumkiter-
jedés végleges rendezését ódatza, de ugyan-
ésleltette a demokráta államokkal való szö-
megkötését. A Szovjet külpolitikája az ide-
kező érdekes gyümölcse, amely a nyár végére
Tovább ugyanis nem lehetett a nyitlt állás-
t halogatni. Választania kellett Európa és
kelet között és a választás eredménye az,

London egyaránt hűfőleül elhagyottnak vallják magukat

és a közönség most már kihívja a má-
leplepetést az angol—japán szövetségét, a
általán akkor fognak megkötöni, amikor a két
malom már csaknem háborúba keveredett
álal. Ma ugyanis mindketten látják, hogy a
lele akarja szedni 15 esztendő beruházási-
mólcását, teljes erővel fekszik a Távolkeletre
Európában Lengyelország áll a diplomáciai

lajdonképpen Kínától elszakították, Külső-Mongolia
sorsára juttatták. Ezen a vidéken a Szovjet hatal-
mas gyapotfeldolgozó telepeket létesített, amelyeken
az egyiptomi és amerikai gyapotfajtáknál jobb mi-
nőséget termelnek.

Oroszország ma a világ második legnagyobb nyersanyag állama

(az első az északamerikai Unió) és ennek dacára
alig 10 százalékban részesedik a kínai fogyasztás-
ban. Oroszország elérkezettnek látja az időt arra,
hogy ezt az arányszámot növelje és ezt csak Anglia
és Japán terhére történhetik. Az orosz nyersanyag-
termelés — szinte lehet mondani — félelmetesen nő.

Ennek illusztrálásul felelünk, hogy az
Ural hegység nyugati és keleti lejtőin újabban fel-
fárt petróleumforrások az eddigi kőolajtermelést 70
százalékkal emelték. A Szovjet—német megálla-
podas igen mélyreható következménye az, hogy
Oroszország felélenkíti a harmadik birodalom felé
irányuló exportját és ezzel annak gazdasági helyze-
tét feljavitja.

A Moszkvában aláírt egyezmény jelentősége ta- lán nem is abban áll, hogy Németország hábo- rus esélyei növekedtek, hanem abban, hogy a gazdasági konszolidáció perspektívái új reményt és új tápot nyernek.

Erezni kell még Németország és Oroszország ellen-
felelnek is, hogy a dolgok ekként a természetes út-
ra telerődtek, arra az útra, amelyet Rateau és Csi-
cserin a rappalói egyezmény megkötésekor a két
ország számára kijelöltek. Ezzel szemben a demokra-
ta hatalmaktól a Szovjet nem nyerheti el gazdasági
igényei kielégítését. Választania kellett gazdasági
és ideológiai ellenfelei között. A választás nem volt
nehéz, amint hogy hasonló választás a brit kormány
számára sem lenne küzdelmes. Négy hónapos takti-
kázással Sztalin elérte a dolgoknak a kiffejlődésé-
hez vezető csúspontját, amelyről egyben búcsút is
int Európának.

A városrendezéssel kapcsolatosan

Francia építészek a tudományok hosszú sorával kell tisztában lennie

Temesvár mérnöki hivatalának hatalmas munkája

Most van husz esztendeje annak, hogy
Oroszországban életbe lépett a városrendezés
törvénye. Ebből az alkalomból az egyik legtekint-
élyesebb francia építészeti szaklap ünnepi cik-
kben ezenkívül megszólaltatta a legismertebb
építészeket is. A lap rámutat arra, hogy
a városrendezés olyan tudomány, amely nél-
külözhetetlen a ma építésze nem tudja feladatát mel-
tőán és sikeresen betölteni.

A városrendezéssel foglalkozik, annak értenie
kell az élettanhoz, az egészségügyhöz, a lélek-
tanhoz, a technikaéhoz és még sok egyébhez, amiből
a városrendezés, meteorológiához, joghoz, gazdaság-
tanhoz, technikaéhoz és még sok egyébhez, amiből
a városrendezés tudománya összetevődik. Mind-
en a tudományokban vannak szempontok,
amelyeket a városrendezésnél alkalmazni kell.
A víz, a csatornázás, a villanyvilágítás,
a vasút, a villamos vasút és mindennemű más
közlekedés, gyermekjátszóter, sporttelep,
szociális iskolatermek, megfelelő irodahelyi-
világos lakószobák, kertek, parkok, zöld-
terek és utcák megteremtése mind-mind
tartozik a városrendezéshez. A városren-
dés szem előtt kell tartani, hogy olyan élet-
feltételeket teremtsenek a városi emberek
számára, amelyek a munkában elfáradt test
újraerősítésére alkalmasak. Ezt a célt szolgálják
a zöldterületek, befűvesített, virággal beültetett te-
rasszok, utcák. A városok beerdősítése — meg-
helyeken kicsiny erdők ültetése — igen
fontos. Tudott tény, hogy a házak mellett ki-

ter nem elegendők a sétára. A lakosságnak ked-
vet kell csinálni ahhoz, hogy foglalkozása he-
lyére és onnan haza gyalogosan sétáljon. Men-
től több zöld van az utcákon, annál jobb. Min-
den tenyérnyi helyet, amelyet nem foglal el a
forgalom, erre a célra kell felhasználni. A ko-
csitűt és járdák, a járdák és a házak közti sa-
vokat sem szabad kihasználatlanul hagyni. Fog-
lalja el azokon a por helyét a gyeper és a virág.
Olyan városrészekben, ahol családi házak és vil-
lák sorakoznak, el kell tüntetni a csunya és a
kilátást elzáró kerítéseket és azokat alacsony
élősövényekkel kell helyettesíteni. Ezzel azt a ké-
pet teremtjük meg, mintha az illető negyed kert-
város volna.

Ezeket írja a francia lap a franciaországi
városrendezési törvény jubileuma alkalmával.

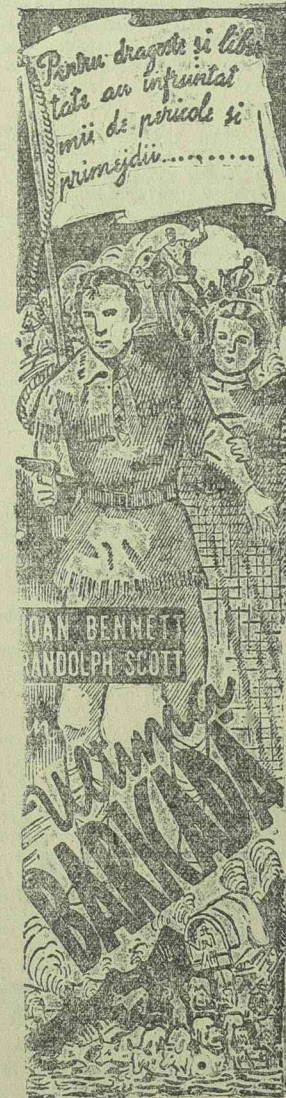
Meglepetéssel állapítjuk meg, hogy Temes- vár város vezetősége már évek előtt magá- éva tette ezeket az elveket.

A Regele Ferdinand-körút után bekövetkezett
a Carol-körút parkosítása és a közeljövőben kez-
dődik a Bratianu-körút parkosítása egészen a
vasútig. Parkosítottak ezenkívül más utcákat és
több főútvonal parkosítása tervben van. Meg-
indult a város befásítása, beerdősítése. A város
lakossága ezeket a munkákat örömmel fogadja
és teljes mértékben méltányolja. A város
vezetősége kéri a közönségtől, figyelje ezentúl is
megértéssel a hasonló munkákat és a háztulaj-
dosok lehetőleg a maguk részéről támogassák
a városi mérnökség dicsőretek működését.

CORSO

AZ
UTOLSÓ

BARRIKÁD

Vasárnap 11 órakor 17.—leies helyárrakkal

Özvegyek szigete

HIREK

ELŐFIZETÉSI ARAK:

BELFÖLDÖN

Magánosoknak egy hónapra 70, negyedévre 200, félre 400, egész évre 800 lei. Hához való kézbesítésért külön havi tíz lei. Nyugdíjasoknak, közalkalmazottaknak egy hónapra 60, negyedévre 180, félre 350, egész évre 700 lei. Hához való kézbesítésért külön havi tíz lei. Hatóságoknak, közhivataloknak és közüzemeknek, gyáraknak és vállalatoknak egy évre 1200 lei kézbesítéssel együtt.

KÜLFÖLDÖN

Egy hónapra 120, negyedévre 350, félre 700, egész évre 1400 lei.

TELEFON

28-10 és este 9 óra után 28-15.

MEGJELENÉS

Minden napon a vasárnapokat és ünnepnapokat követő napok kivételével.

SZERKESZTŐ:

Vuchetich Endre dr.

Hollywoodtól Párisig

Uj svéd Garbo. A lányálmok csúcspontja: sztárnak lenni, ünnepeket lenni, Garbonak lenni, vagy Simone Simonnak, vagy fiatal Lida Baarowanak — de sütkérezni a Jupiter-lámpák előtt és az újságírók napsgárájában. A hívős svéd lányok időnként feleszmélnek: menjünk el Garbonak! Egyik napon a svéd Nemzeti Színházba lobogó-lenhaju lány állított be: „Garbo szeretnék lenni!” — mondta. Ki próbálták: nagyon tehetséges. Tünetes. A rendező ezt mondta: „Lehet...”

Shirley Temple megint az érdeklődés középpontjában. Nemrégiben játszadozott az azt a selyem-bársony babával, melyet egy japán milliós lány küldött neki tizedik születésnapjára ajándékként. Játszozás közben dudarászott, énekelgetett. Majd szöveget is mondott az énekelhez. Shirley Temple verset írt és megzenésítette. Legközelebbi filmjében — Babavásár lesz a címe — a szerző saját dalát éneklé. Lám, mi mindent tud a kis csodagyerek!

Angyalok pokla. Ez egy film címe — mondánunk sem kell, francia filmé. Pierre Véry regénye nyomán most rendezte Christian Jaque, a híres francia rendező. A film szereplői? Angyalok ördögök és ördögök angyalok: Dorville, Jean Tissier, Bergeron, Serge Grave, Claudio, Mouloudji, Louise Carletti, Fréhel.

Cserecsnyevirágzás. A japánok ünnepe, öröme, tavaszi újjongására egy alkalom, a japán költők milliószor variált hasonlata, témája, ríme, lelke. A japán költőknek a cserecsnyevirágzás olyan, mint a macska, a bíza, a virág és pipacs. Mindez egybevéve. Arra készülnek a japánok, hogy a cserecsnyevirágzás szépségeit, költészetét, a cserecsnyevirágzások divatozó népi szokásokat vigyék filmre! A film nemzeti közügynek tekintik: Japán lelkiéből van szó.

A perza színészetről alig hallunk. Sohasem hallunk róla. Ritkán hallunk róla. Mindenki másképpen. A közeljövőben azonban sokat hall róla mindenki. Legalábbis egy perza színésznőről és egy perza színésznőről van szó. Mindketten Amerikába szerződtek és egy amerikai miljöben lejátsszódó filmet készítenek. A filmben a két perza az amerikai közönségnek minduntalan feltűnik: uccai járókelőnek, bábóbeli mulatóknak. Sok kedves és gyors rész lesz a filmben. Attól tartunk, hogy az amerikaiak felfedezik Montesquieu Perza Leveleit.

A „Méltóságos Asszony”-ból „Kis nagysága” lesz. Amerikában, ahol mindenkinek elveszik szerzett jogait, címeit. Bérceffy István és Stella Adorján Méltóságos Asszony című darabját Amerikában az egyik nagy színház „Little Ladship” (Kis nagysága) címen adják elő.

(—) MARTA DR. KIRÁLYI HELYTARTÓ ÜDVÖZLESE. Zsombolyán most alakult meg a Nemzeti Gárda ottani tagozata. Az új Nemzeti Gárda ebből az alkalomból megleghangú üdvözlő táviratot intézett Maria Alexandru dr. királyi helytartóhoz.

Augusztus 27
Vasárnap
József, Gebhardt
Pimen

Augusztus 27-én üli meg a római katolikus anyaszentegyház Kalazanti Szent József emlékeztét. Kalazanti Szent József alapította meg Rómában a kegyestanítórendet. A rend iskolái hamarosan elterjedtek az egész világon.

1884. augusztus 27-én született Gyárfás Elemér szenátor, az erdélyi magyarság egyik vezére, aki sokat dolgozik az egyházak és iskolák érdekében. Nagy irodalmi munkálkodást is kifejt.

1916. augusztus 27-én üzent hadat Románia az osztrák-magyar monarchiának és ezzel belépett a világháborúba.

Augusztus 28
Hétfő
Ágoston, Mózes

430. augusztus 28-án halt meg Szent Ágoston hippói püspök. Szent Ágoston egyike a katolikus egyház nagy tudósainak. A keresztény egyház elvi tanait bölcséleti alapokra fektette. Nagyon szépen kifejtette a hit és a tudomány, a kinyilatkoztatás és az ész közötti viszonyt. Szent Ágoston írta meg az első hitelemzést és az első szentírásmagyarázatot.

1749. augusztus 28-án született Johann Wolfgang Goethe, a halhatatlan német költő. Nagyon sok költeményt és prózai munkát írt. Legnevezetesebb munkája a Faust.

DIANA

áltat erő, jökedv arad!

— Szétosztotta vagyonát rokonai között, azután felakasztotta magát. Brassóból jelentik: Teutich Fritz 55 éves brassói kereskedő szétosztotta vagyonát rokonai között és ezután felakasztotta magát. Hátrahagyott levelében bejelenti, hogy anyagi romlása miatt menekült a halálba.

— Nem utazik külföldre Bazu Cantacuzino. Bucurestiből jelentik: Egyes lapok beszámoltak arról, hogy Bazu Cantacuzino az ismert román repülő legközelebb külföldre készül. Ezeket a híreket maga Bazu Cantacuzino cáfolta meg, kijelentette, hogy nincsen szándékában külföldre utazni. Az ismert pilóta jelenleg a Lares légiforgalmi társaság szolgálatában áll.

(—) Eljegyzés. Ifj. Szappanos Gyula és Herbst Ada jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— Feloszlott a mamaiai lengyel cserkész-tábor. Constantából jelentik: A külpolitikai események következtében a mamaiai lengyel cserkész-tábor feloszlott és valamennyi lengyel cserkész visszatért Lengyelországba.

— Öngyilkos igazgató. Campolungból jelentik: Tegnapi Aristeia Jacobovici tanárnő, a helyi leánygimnázium új igazgatónőjét felakasztva holtan találták meg. A vizsgálat megállapítása szerint öngyilkosság történt.

— A berlini rádió megszüntette az ukránnyelvű közvetítéseit. Berlinből jelentik: A német rádióállomások megszüntették ukrán nyelvű közvetítéseiket, ami az Oroszországgal megkötött egyezmény következménye.

— Nagy a kereslet a cukor iránt. Bucurestiből jelentik: Az utóbbi napokban nagymértékű kereslet mutatkozott a cukor iránt. A cukorközpont ezzel kapcsolatban közli, hogy óriási mennyiségű cukor felett rendelkezik és minden keresletet fennakadás nélkül kielégíthet. A cukoreladással foglalkozó viszontelárusítók fokozott mértékben kapják meg az általuk kívánt mennyiségeket, hogy azt a közönség rendelkezésére bocsássák.

— Felülvizsgálják a külföldi mérnökök okmányait. Bucurestiből jelentik: A mérnök céh utolsó ízben figyelmezteti azokat a külföldi mérnököket, akik az országban működnek, hogy a törvény értelmében a mérnöki cím használatára és a mérnöki foglalkozás üzésére elkerülhetetlenül szükséges, hogy okmányaikat felülvizsgálás végett legkésőbb szeptember elsejéig be-terjesszék.

(—) Freund Leó zongoraművész okleveles zenetanár, szeptember 1-én megkezdte zeneoktatását, haladók és kezdők részére. I. Str. Turin 6. Telefon 38—13.

(—) Miért teszi ki bőrét védtelenül oly könnyelműen a nap égő sugarainak? Hiszen van NIVEA. Ha minden napfürdőzés előtt NIVEA-krémmel vagy NIVEA-olajjal jól bedörzsöli magát, akkor csodálatos gyorsan, messé sportbarna és üde bőrt nyer.

(—) Dobrozemsky Gabriella, államilag képesített okleveles zongoratanárnő, tanításait kezdőknek és haladóknak szeptember elsején kezdi meg.

(—) PAPSZENTELES. Csatáry Miklós zett teológus ünnepélyes papi felszentelése márnap meg végbe Bogáros községben, a fiaszülőhelyén. Az ünnepi felszentelést Pacha ton megváspüspök végzi nagy segédlettel. A feltelesen résztvesznek Unterweyer Lóthár dr. s náriumi rektor, Lamoth Gyula dr. teológiai Héber János püspöki titkár és a papság több Csatáry Miklós első miséjét szeptember harmadélelt tíz óraker tartja a kolozsvári Szent hály plébániatemplomban.

— Farkascordák tüntek fel Iasi kőken. Iasiból érkező jelentések szerint, a kőz falvakban farkasok jelentek meg, am nemcsak a nyájakat, hanem a lakosságot is szélyeztetik. A veszélyes duvadak kiirtásá hatóságok hajtóvadászatot rendeznek.

— Elhalasztották a nagyváradi nemze versenyeket. Pletékes helyről közlik, hogy augusztus 26. és 27-re kitűzött nemzeti lőnyeket bizonytalan időre elhalasztották. A senyek időpontját a rendezőség a hírlapok és falragaszok fogja annak idején tudat

— Csermely Gyula halála. Budapestről lentik: Csermely Gyula, a népszerű magy gényirő, váratlanul meghalt. Halála kő nyeiről a részletek még ismeretlenek. Legt tebb műve „A topinri nász” volt, mely kiadást ért meg és legutóbbi filmre is felv Csermely Gyula néhány évig Nagyvárado élt, ahol meleg barátságot fejlődött ki kőzött ott élő magyar írók között. Halála mely rendület keltett mindenütt, ahol Csermely letve műveit ismerik.

(—) Szerencsétlenül járt pásztorfiu. T iaga Iie tizenöt esztendő máramarosszig letőségű pásztorfiu az Arad-nyeri vasut mentén Stefanescu Ioan vasuti váltóór tele őrizte, amikor egy tehervonat közeledett. k kétségbeesetten látta, hogy az egyik tehű pályatesten tartózkodik és ezért odafutott, elterelje. Ez sikerült is neki, de őt magát e ta a mozdony és elgázolta. A fiú olyan s természetű sérüléseket szenvedett, hogy n kára meghalt.

— IDEGES EMBEREKNEL ÉS LELK TEGEKNEL az igen enyhe hatású, mindig me ható természetes „FERENC JÓZSEF” keserű rreggel éghyomorra egy pohárral bevéve — ki bőlirület, jó gyomoremészést és elegendő érzetet hoz létre. Kérdezze meg orvosát.

(—) Egy regény hősei — élő alakol Zsidó Nemzeti Szövetség helyi csoportja teber 9-én este kilenc óraker tartja irodalr iét a zsidó hitközség belvárosi, Marasesti lisztermében. Az irodalmi vitaestély t Plesz Artur hírlapírónak „Merre...” címí mai erejű zsidótárgyu regénye. A regény ezen alkalommal élő alakban jelennek me irodalmi vitaest közönsége előtt. Lázasan tő, izgalomban és fordulatokban bővelked adásban lesz része a közönségnek. Az est dezősége nem bocsát ki külön meghívókat, kit szivesen lát az előadáson.

(—) Orvosi hír. Dr. Perlstein Artur be gyász, a szívbetegségek, gyomor, tüdő és a csere elváltozások szakorvosa, újból rendel város, Str. Duca 4. szám alatt, délelőtt 9— és délután 3—5-ig. Telefon 38—19.

GYÓGYSZERTÁRAK EJJELI SZOLGAL

Vasárnap, augusztus 27-én a szolgálati tás a következő:

I. kerületben a Sft. Ioan uccában levő masok gyógyszerháza.

A II. kerületben a Stefan cel Mare uccáb vő Jahner R. gyógyszerháza.

A III. kerületben a Carol úton levő gyógyszertár.

A IV. kerületben a Gen. Dragalina téren Csillag gyógyszerháza.

Az V. kerületben a Corvin gyógyszerháza kisdóán Panajoth Ernő gyógyszerháza állan szakai szolgálatot tart.

Hétfőn, augusztus 28-án a szolgálati ba a következő:

Az I. kerületben a Reg. Ferdinand uton Salvator gyógyszerháza.

A II. kerületben a Dacilor uton levő dr. K gyógyszertár.

A III. kerületben a Porumbescu uccában Sárga gyógyszerháza.

A IV. kerületben a Gen. Dragalina téren Craciun gyógyszerháza.

Az V. kerületben a Corvin gyógyszerháza kisdóán Panajoth Ernő gyógyszerháza állan szakai szolgálatot tart.

Temesvár város hirdetménye

Az állampolgársági listába való utólagos felvétel feltételei

Az állampolgársági lajstromok kiegészítéséről szóló rendeletörvény alkalmat ad mindazoknak, akiknek állampolgárságuk nincsen, hogy 1939 október 27-ig főlveletre jelentkezzenek.

Ezzel kapcsolatban Temesvár városa most mihez tartás végett hirdetményt tesz közzé. A hirdetmény szerint jelentkezhetnek mindazok, akik 1924 február 24-én az állampolgársági lajstromok megszerkesztésekor kiskorúak, árvák, vagy ismeretlen helyre závozott szülők által elhagyottak voltak, továbbá azok a személyek, akik annak idején nem kérték a felvételüket, illetve akiket az összefrások valamely ekből elutasítottak. Nem jelentkezhetnek felvételre a zsidó vallású egyének, akiknek állampolgárságát az 1938 január 22-én kiadott rendeletörvény alapján felülvizsgálandónak mondták ki.

Temesvárott az állampolgársági jegyzékbe csak is azokat a lakosokat veszik föl, akik 1918 december 1-én itt illetőséggel bírtak. Azok a temesvári lakosok, akiknek 1918 december 1-én másutt volt illetőségük, illetve állandó lakásuk, jelenlegi lakhelyük bizonyítása mellett felvételüket azon község vezetőségénél kérhetik.

A jelentkezések megkönnyítése és meggyorsítása céljából Temesvár városa bélyegmentes nyomtatott kérvényeket bocsát az érdekeltek rendelkezésére. Ezeket a kérelmezők kitöltik és a városi íktőhivatalban bevezetetik.

Azokat a személyeket, akik ebben az esztendőben az állampolgársági listába való felvétel céljából már jelentkeztek, a város állampolgársági hivatala betűrendben megidézi, amely alkalommal kitöltik a nyomtatott kérvényt és kiegészítik már megadott adataikat.

A kérvényekhez a következő okmányok mellékelendők:

1. A személyi adatokat igazoló írások, 2. Bizonyítvány arról, hogy 1918 december 1-én Temesvárott illetőséggel bírt.

Azok, akik 1918 december 1-én Temesvárott illetőséggel bírtak, de jelenleg másutt van állandó lakhelyük, csatolni kötelesek a jelenlegi lakhelyről szóló bizonyítványt.

Jelentkezni naponta lehet délelőtt 8—1 óra között a városháza második emeletén 85. szám alatt.

(—) **TANÁRI ATHELYEZEÉSEK.** A nemzetnevelési miniszter a középiskolai oktatásban a következő áthelyezéseket rendelte el: Popa Teodor tanár a temesvári Babes-gimnáziumból Vajdahunyadra, Sarbu Dragomir Emilia Déváról a temesvári éánygimnáziumhoz, Marta Hortensia, Lugosról a temesvári leánygimnáziumhoz, Selegeanu Maria Lugosról a temesvári leánygimnáziumhoz, Popovici Maria Lippáról a temesvári leánygimnáziumhoz, Ardeleanu Nicolae Valcearól a lugosi fiuliceumhoz, Ionescu P. Ecaterina Orheiről az aradi leányliceumhoz, Ciorepeiu Letitia Belényesről az aradi leányliceumhoz, Schipor Maria Siliistráról az aradi leányliceumhoz, Vasile Meise Eugenia Cetatea Albáról az aradi leányliceumhoz nyert áthelyezést.

(—) **NYOMDÁSZ TRAGIKUS HALÁLA.** Scheibling Mihály gépszedő, aki a Déli Hírlap technikai személyzetének hosszú időn át megbízható, alkülsmeretes munkása volt, negyvenkét éves korán tragikus körülmények között meghalt. Az életros, egészséges férfiú fertőzés következtében orvácót kapott és az elmúlt éjszaka kínos szenvedésben vérmérgőzésben meghalt. Halálát szülei, felesége és leánya gyászolják. A temetés ma, vasárnap délután négy órakor megy vége a mehai Nicolaeuic uca 4 szám alatt levő gyászházából. A nyomdai munkásai testületileg kísérik utolsó útjára tragikus végű kartársukat, aki mindenkor beületés, kötelességtudó munkása volt a szakmának. A szedőgép mellett éveken át hűséggel szolgált a Déli Hírlapot.

(—) **LEBONTASRA KERÜLŐ HÁZAK FÉNYKÉPEZÉSE.** Bürger Géza dr. orvos azt a javaslatot erjesztette Tieran Emil dr. főpolgármester elé, hogy azokat a régi házakat, amelyeket lebontanak, löbb fényképezze le. A fénykép egy példányát satolják a lebontási kérvényhez, illetve a telken pítésre kerülő új ház irataihoz, amelyeket a városi mérnökség levéltára megöriz. Ilyképpen megmaradnak a régi temesvári házak képei az útkor számára. Tieran Emil dr. főpolgármester kijelentette, hogy ilyen értelmű utasítást ad a városi mérnöki hivatalnak.

(—) **RENDŐRSÉGI ELŐLÉPTETÉSEK.** A rendőrségi vezérigazgatóság Luput Andrei temesvári rendőrközmisztárt másodosztályú főnökké és Heius Traian másodosztályú rendőrtisztviselőt első osztályú tisztviselővé léptette elő.

(—) **AGYONVERT MEZŐCSÖSZ.** Zsidovin községben Sest Constantin jómódú gazda összeszalkozott Oganaci Nicolae mezőcsőszrel, akit furkósoltójával fejbévert. Amikor az ör menekülni akart, a gazda utánasáladt és addig verte, amíg élet volt benne. Sest önként jelentkezett a csendőrségen.

(—) **HALÁLOS LÓRUGÁS.** Pintér Károly lugosi gazda húsz éves János nevű fiával a vásárra ment, ahol lovat akart venni. Az egyik ló olyan erőtel rugta a fiatal Pintér Jánost gyomron, hogy az meghalt.

(—) **ÚJ KATOLIKUS EGYHÁZTANÁCS LÜBOSON.** A lugosi katolikus egyházközségben megjeitették az új egyháztanács választását. Előzetes megllapodás alapján az egyháztanácsnak negyven magyar és hatvan német tagja lett. A választás rendben folyt le és ez elsősorban Szladek Béla mérnök, egyházközségi elnök érdeme. Az egyháztanács magyar tagjai lettek: Ábrahám Béla dr., Ábrahám Géa dr., Barth Károly, Benkó István, Brandstetter József, Csokány Károly, Csontos Gyula, Deák József, Diósy László, Ginder Ádám, Gregus Imre, Huzarek Gyula, Jakabffy Elemér dr., Kardhordó Károly dr., Kemenczy János, Kókay Gyula, Krezsek József, Kristóf József, Kuczori Károly, ifj. Lelik János, Litsk Zoltán dr., L.vas Endre, Mészáros József, Mohilo Aladár, Paracsky Mihály, Pattyszky Elemér, Rác József, Simcsó Elemér, Sisak Demeter, Silber Ignác, Sluinszky Vilmos, Szögi Antal, Tellyesniczky Zoltán, Troján József, Udvardy Gerzely, Udvardy László dr., id. Velosov János, Vincze Aladár dr., Vincze Gyula és Vojkicza János.

(—) **HALÁLOS AUTOGAZOLÁS.** A gyárvárosi Traian-téren egy autótáxi, amelyet Schmidt József sofőr vezetett, elgázolta Póka József hetvennyolc éves munkást. Póka, aki a fején súlyos sérüléseket szenvedett, a kórházban meghalt. A sofőrt a rendőrség őrizetbe vette.

Mozzi

MŰSOR:

VASÁRNAP ÉS HÉTFŐ, AUGUSZTUS 27—28.

APOLLÓ: Az emberek láncokban és Az álarcos ügynök (angol filmek)

CAPITOL: Tilos utakon — Konfliktus (francia film)

CORSO: Az utolsó barrikád (angol film)

SCALA: A zendai fogoly és Susanne leopárdja (angol filmek)

(—) **A NÉPESEDÉSI HIVATAL FELHÍVÁSA A KÖZÖNSÉGHEZ.** A népesedési hivatal felhívja mindazokat a temesvári lakosokat, akiknek még nincsen személyazonossági igazolványa, hogy ijlet haladéktalanul szerezenek be. Egyben felhívják a háztulajdonosokat, hogy semmi körülmények között ne alkalmazzanak olyan házmestert, akinek nincsen személyazonossági igazolványa. Amennyiben a fogatosítandó ellenőrzés alkalmával személyazonossági igazolvány nélkül házmestert találnak, az érdekelte háztulajdonost szigorúan megbüntetik.

(—) **HALÁLOZÁSOK.** Meghaltak: Müller Mária született Huber nyolcvannégy éves, Stetz Gizella született Politschek hatvanhárom éves, Carbuariu Eva született Bagdanesteanu hetvenegy éves, Schneider Hermann ötvenkilenc éves földmives.

(—) **AUTÓ ÉS KOCSI KARAMBOLJA.** A Bratianu uton egy személyautó, amelyet Knebl Imre sofőr vezetett összeütközött Berger Rudolf lovrini gazda kocsijával. Mindkét jármű megrongálódott, vezetőik azonban nem sérültek meg.

AKINEK BÉLMŰKÖDÉSE RENDETLLEN és gyakran fáj a gyomra, mája duzzadt, emésztése leromlott és étvágya megcsappant, annak reggelénként egy-egy pohár természetes FERENC JÓZSEF keserűviz csakhamar szabályozza a székletét, előmozdítja az anyagcserejét, élénkíti a vérkeringését és megjavítja a közérzetét. Krdezza meg orvosát.

(—) **ORVOSI HÍR.** Mileticu Alexandru dr. belgyógyász nyári szabadságáról visszatért és a belvárosi Brediceanu uca 2 szám alatt — szemben a Tiszti Kaszinóval — újból megkezdte rendelését. Rendelő órák délelőtt 10—11 és délután 3—5 óra között.

— **Kolostort építenek Gyergyóbékáson Maria királyné emlékére.** Mint ismeretes, mozgom indult abból a célból, hogy az elhunyt királynénak emlékére Gyergyóbékáson kolostort építsenek. Az adakozás megindult. D. Mocornita bucarestii nagyvállalkozó ötvezer leiel nyitotta meg a gyűjtést, mely összegeta nagyvállalkozó Calinescu miniszterelnöknek küldött meg további eljárásra.

(—) **SZÜLETÉSEK.** A hivatalos születést jelentették be: Szabó László, Tipter Constantin, Morovics Iren, Bortanu Tiberiu Ioan, Schilzong Hildegard Iona, Steger Iona.

(—) **VÁLTOZÁSOK A TEMESVÁRI RENDŐRSÉGNÉL.** A hivatalos közlése szerint minisztertanácsi határozat alapján a temesvári rendőrségnél szeptember elsejei hatállyal a következő változások történnek: Cherebetiu Ciprian és Ulieru Vladimir nagyváradi másodosztályú komiszárusok, továbbá Ionescu Ion marosvásárhelyi másodosztályú komiszárus, mint első osztályú komiszárusok a temesvári rendőrséghez kerülnek. Petreanu Victor pitestii II. oszt. segédkomiszárust, mint első osztályú segédkomiszárust Temesvárra helyezték. Boldureanu Simion és Tulea Dumitru temesvári harmadosztályú rendőrgyűnökké másodosztályú rendőrgyűnökökké léptek elő.

Szerkesztői üzenetek

Vingai előfizető. A kivánci választ nem álladunkban megadni. Sziveskedjék válaszbelveg mellékelésével a következő címre írni: On. Comandamentul Aerodromului Pipera Bucuresti. Onnan megkaphatja a szükséges felvilágosítást.

A SCALA mozgó szezonnyitó jelentése

A SCALA mozgó igazgatósága közli hogy

SZEPTEMBER 1-ÉN

kezd meg az őszi szezon megnyitását. Mint az elmű évben, az idén újból a „SCALA” fogja bemutatni a legjobb, legnagyobb és legújabb slágerfilmeket. Az igazgatóság külön is felkéri a n. é. közönséget — tekintettel a nagy filmek rendkívül magas kölcsöndíjára — minél többen látogassák a SCALA SLÁGER MOZIT

SZEPTEMBER 1-ÉN

bemutatásra kerül a francia filmgyártás legszebb filmje:

„BETTAUER”
világhírű regénye

A BÁNATOS UCCA

Főszerepben:
INKISINOFF, DITA PARLO és ALBERT PREJAN

ELŐKÉSZÜLETBEN:
MICKEY ROONEY első németül beszélő slágerfilmje:

AZ ELSŐ BALLÉPÉS

Egy bank, amely a Tőke és Filozófia nászából született

Mi okozta a 135 éves amszterdami bank katasztrófáját? Ki volt Manheimer, aki Schopenhauertől az optimizmust tanulta el? A bankbukás nem hat ki a francia pénzügyi helyzetre

A Mendelssohn-bankház bukásának hősről, Fritz Manheimerről eddig csak a haute finance, a magasabb pénzügyi körök tudtak. Mióta a vaucreissoni villájában elhunyt, neve mindennapos a világsajtó hasábjain. Életében betegesen tartózkodott a nyilvánosságtól és soha nem engedte magát lefényképezni, hacsak nem utelve számára.

— A közönség számára semmitmondó a bankár személyisége — mondotta, ha a fényképezőgép elé akarták állítani, — fontos: a hitel, amelyet a bankár nyújt, a hitelt pedig nem lehet lefotografálni.

Igy egyetlen fénykép sem maradt utána és csak ismerősei emlékeztetnek lencséjében örökült meg, úgy, amint kinézett. Hatalmas, tulajdonosan kövér alak, duzzadt arc, elmaradhatatlan szemüveg és szájában az elmaradhatatlan vastag szivar. Szóval a bankárnak a huszadik századbeli tipikus megjelenése. Ugy, ahogy a szakállas Rothschildok a 18. századbeli bankár-típust képviselték.

NÉMET ÉS FRANCIA ZSOLDBAN.

Németországi származású volt és mint jó zsoldos, hűségesen szolgálta egy ideig a német gazdasági érdekeket, mint utóbb a francia kölcsönök elhelyezését. Mint fiatal gyakorló Mendelssohn-bankház párisi fiókjánál működött, amíg 24 éves korában — a világháború kitörésekor — katonának hívták be. A háború alatt már magára vonta Ratenau figyelmét és a fiatal banktisztviselő fontos beosztást nyert a német nyersanyagigazgatóságnál, amelynek fontos feladata volt, hogy a német gazdasági kitarást lehetővé tegye. A világháború után a háborúból visszamaradt fémek árusítását és felhasználását irányító hivatalnál működött, majd amikor ez az intézet befejezte hivatását, visszatért eredeti bankjához: a berlini Mendelssohn bankhoz.

A Mendelssohn-bankház már ekkor — tehát a világháború végén — 115 éves fennállással dicsekedhetett. Nemcsak pénzügyi, hanem kulturális alapítás volt ez a bank. A püpos Mendelssohn Mózes, a dessau-i filozófus fia, Mendelssohn József alapította 1805-ben, azon a pénzen, amelyet anyjától, Bernhardi Sárától örökölt. Mendelssohn Mózes, a püpos könyvelő és filozófus a lényét megcáfoló öntudatossággal egy napon megkérte főnöke leányának kezét és ami még ennél is csodálatosabb: a dús gazdag és gyönyörű fiatal leány meghajolt a nyomorék ember szelleme előtt és igent mondott. A Tőke és Filozófia nászából keletkezett a Mendelssohn-Bankház, amelynek első főnökének, Józsefnek leánya Schlegelnek, a nagy német filozófusnak a felesége lett. Mendelssohn József fia pedig Mendelssohn-Bartholdy Félix a zeneszerző. Bankár, filozófusok, zenészek és történészek gyakorlati a családban, amely 1928-ban kihalt és a banknak előbb igazgatója, majd tulajdonosa lett Fritz Manheimer, aki nem állt rokoni kapcsolatban Mendelssohnékkal.

AZ ELHÁRÍTOTT BANKKATASZTRÓFA.

Manheimer már az inflációs időkben felidézte, hogy az amszterdami piacnak nagy jelentősége van és előbb csak fiókjátéket létesített a holland fővárosban, majd a bank székhelyét helyezte át 1929-ben és maga is Amszterdamba költözött, ahol megszerezte a németalföldi állampolgárságot. A bankház ekkor már nem volt multjához méltóan szilárd. Nagy deviza-vesztésekről beszéltek és nem alaptalanul. Mint annyi más pénzember, Manheimer is egyre nagyobb szabású üzletekkel igyekezett bankjáról a közfigyelmet elterelni és a bank gazdasági helyzetét megszilárdítani. Mindkettő sikerült. A francia kölcsönök kihelyezésénél a Mendelssohn bankház olyan feltételeket ajánlott, hogy elérítette a versenycégeket. A csekély jutalékkal való beérés eredményezte, hogy ugyyszólván monopoljogot nyert a francia papírok külföldi piacraozására. A legutóbbi francia kölcsönnek azonban a bankházra nézve kifejezett balsikere volt. A százmillió holland forintot külföldi kölcsön egynegyed részét Manheimer vállalta és amikor a kibocsátás után néhány napra a 97.5 kibocsátási árfolyam 95.5 forintra esett, a bankház olyan veszteséget volt kénytelen elkönyvelni, ami alapjában megrendítette. Ehhez járult a spanyol köztársasági kormányunk nyújtott kölcsön-

katasztrófája. A Franco-kormány nem volt hajlandó a kölcsön spanyol államadósságnak nyilvánítani és amikor a spanyol aranyfedezetet Franciaország Franconak kiadta, a Mendelssohn bankház által garantált kölcsön fedezetlen maradt. Ennek dacára mérlegdeficit Manheimer halálakor még nem mutatkozott, vagy legalábbis jelentéktelen mértékben. Az első felállítás szerint 212.000.000 holland forint aktívval szemben 217.000.000 volt a passzívja. Ha föltesszük, hogy ez a kép a későbbi felállításoknál rosszabbodott, mégis a fedezetlen szenvedő vagyon jelentéktelen százalékot képvisel.

REYNAUD AZ ESKÜVŐN ÉS A TEMETÉSEN

A francia kölcsönök kihelyezésével kapcsolatban került Manheimer összeköttetésbe Paul

Elmélet a tőzsdéről és művészetről

Manheimer is azon volt, hogy bankházának kulturális hagyományát megőrizze. Amszterdami palotája és vaucreissoni villája nagy művészetszerettről tett tanúságot. Manheimer szeretett vitázni és nem minden szellem nélkül filozófált a bankár hivatásáról. Szerinte a pénzember nem sokban különbözik az okos filozófusoktól. Utalt ilyenkor arra, hogy a Mendelssohn-bankház léte igazolja a filozófus lelkének azt a kettősséget, amely adott esetben alkalmassá teszi arra, hogy a fantáziák gazdagságát pénzügyi téren váltsa be. Ennek egyik oka — mondotta, — hogy a bölcsész menekül a valóságba és annak ellentétes formáját keresi. Schopenhauer a pesszimizmus filozófusa mindig a la hausse spekulált a tőzsdén, tehát nagy optimistának mutatkozott. Vesztére, mert ennek az optimizmusnak köszönhetette, hogy atyai örökségét elveszítette. Pesszimizmusának pedig világhírességét köszönhetette.

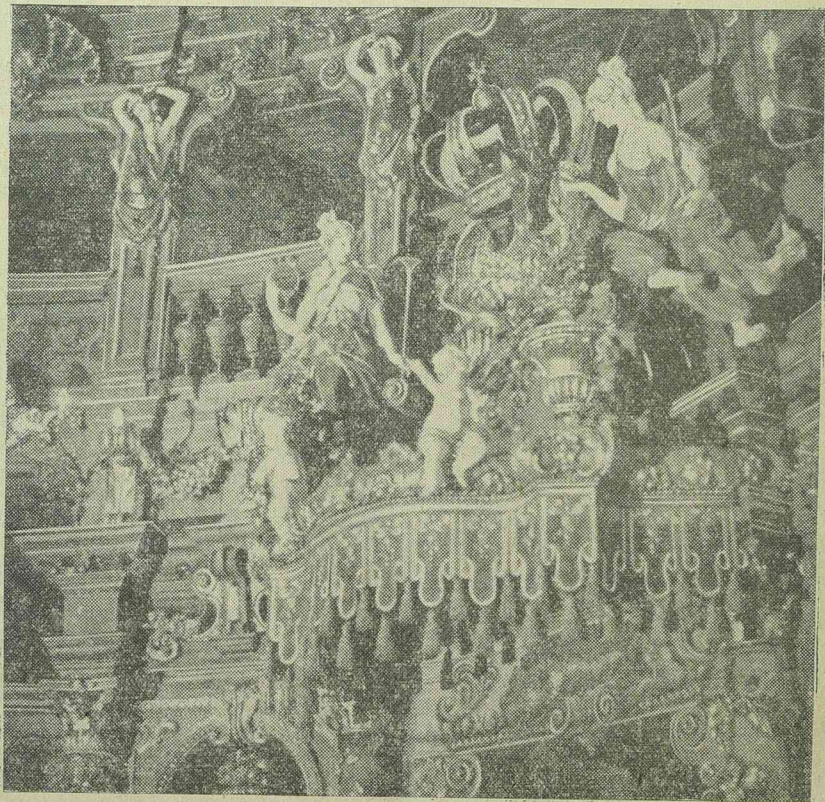
Igy keresett Manheimer elméleteket, amelyekkel a bankház multját vonatkozásba akarta hozni a Mendelssohn-család hírességeivel. Szerinte a zenészek is jó spekulánsok és idézte Ros-

Reynaud francia pénzügyminiszterrel, aki szimpátiánál több bizalmat mutatott Manheimernél szemben, valóságban barátja lett, ami azzal is dokumentált, hogy amikor néhány hónappal ezelőtt a német-holland pénzember egy fiatal braziliai szépségnek esküdött örök hűséget, az esketés tanuja Reynaud volt. Az eddigi megítélések szerint a Mendelssohn bank összeomlása a francia pénzügyi életre nincsen kihatással. A francia banknak ma olyan arany készlet áll rendelkezésére, amelyekkel az árfolyamhullámzásokat mindig visszacsorítja. Egészen másképpen állnának a dolgok, ha a katasztrófa az elmúlt tél folyamán következne be, amikor a frank még nem volt stabilizálva. Akkor a bank bukása feltétlen Reynaud bukását is maga után vonta volna. A konzervatív francia bankárok többször figyelmeztették a minisztert, hogy Manheimer üzletei nem mindig reálisak és óvták ettől a barátságtól. Reynaudnál ezek az érvelések nem nyertek meghallgatásra, mert jó tudta, hogy szükségére van a találékony külföldi pénzemberre, aki olyan szolgáltatásokat tud tenni mint senki más. Ezekért a szolgáltatásokért Manheimer meg is kapta a becsületrend keresztjét de ellenségei elgáncsolták azt a törekvést, hogy francia állampolgárságot kapjon. Temetésére csak kisszámú közönség vett részt, de ezeken sorában látható volt Paul Reynaud is, aki ezeket akarta kimutatni, hogy dacára a történeteknek a halottal szemben háláérzettel van eltelve.

mint az operában. Az érdemes Gluck jelentékeny vagyont szerzett tőzsdeszpekulációjával. Kevés reményük van azonban a tőzsdén a festőknek, akik abba a hibába esnek, hogy valószínűleg fogják fel álmaikat. Rembrandt tönkretette az amszterdami tőzsde, Watteau rossz spekuláció folytán szegény lett.

Ilyen elméleteket igyekezett Manheimer a tőke és művészet kölcsönhatásából megállapítani. Belesett a schopenhaueri „optimizmusba” és ez okozta a bankház bukását. Természetesen az idők is hozzájárultak ehhez és az idők sokkal súlyosabbak, mint az alatt a 135 év alatt volt, amelyben a Mendelssohn bankház története lefutott.

— SOK EZER GYOMOR-, BÉL- ÉS MAJBE-TEG egybehangzóan dicséri a természetes FERENC JÓZSEF keserűvizet, mert az úgy a hafás bizottságra, mint rendkívül enyhe volta következtében valóban tökéletes hashajtónak bizonyult. Kérdezze meg orvosát.

A BAYREUTHI OPERAHÁZ egyik részlete. A színházat Wilhelmina örgrófnő építtette és az a barokk művészet egyik gyöngye. (UFA felv.)

A gazdaság és józanság jellemzi az új őszi divatot

Rövid szereplés után eltűnik az alszoknya. Beszámoló a párisi bemutatókról

Párisból írják. Az autarkia, mely a gazdasági élet minden frontján sikerrel ostromolta meg a régi, elveket, csak egy helyen vallott kudarcot: a divat terén, melynél a vezető frontot törhetetlenül tartja Páris. Apró sikerek akadtak mindenütt, különösen a nemzeti viselet terén, de Páris, a nagy taktikus, úgy gyűrte le ezeket a megmozdulásokat, hogy egyszerűen magáévá tette őket és a motívumokat felhasználta új kreációiban.

Egyébként Páris az ideák bölcsője. Az igazi divatalkotó mindig új ötletekkel dolgozik és ritkán ismétli önmagát.

GAZDAGSÁG ÉS ELEGANCIA!

A divattervezés már nem mesterség többé, hanem egy olyan magasrendű művészet és önálló alkotás, melyre méltán büszkék a párisi szalonok, akiknek kollekciója elé a világ minden tájáról érdeklődéssel tekintenek.

Az ideai szakmai divatbemutatókat, melyeket a világ sajtója és a külföldi nagy kereskedőházak részére tartottak meg, valamivel hamarabb kezdődtek. A vevőközönség között nemcsak Európa és Amerika minden állama képviselve volt, de megjelentek a Távol-Kelet, India, Cochinkina, Japán és Kína képviselői is.

Diszítésekben az idén himzések, tűzések, paszományok és paszományból készült rojtvégződésű övek dominálnak.

MAGGY ROUF egy szürke, féldoldalt genília-rojtos koktail-ruhája, mely a cowboy-ruhákra emlékeztet. Kollekciónak nagyon sok a vörös, tompazöld és a mustár változatai. Az ő ruhái is hangsúlyozott csipővonalal készülnek. Nagyon szép volt egy kétszeres tompa feketeszínű szövetruhája, melynek dereka és a hosszú ujjá vágig finom aranypillellettel volt díszítve. Nagy sikere volt egy aranyvirág-emprimé ruhájának, melyet egy japános külsejű mannequin mutatott be. Kabátjainak és kosztümjeinek derekán hosszan varrt belső szegély adja meg az alak karcsu formáját. Ezeket a belső szegélyeket kosztümökön és estélyi ruhák csipőin is alkalmazza. Síma ruháinak igen gyakran egyedüli díszje aranygomb vagy ékkövekkel kirakott öv.

Szörmézés nála inkább csak díszként szerepel. Ezzel szemben szörmebundát is szövevény vagy egyéb textilanyagokkal kombinálja. Pl. egy nutria-bundájának övrésze és a felső ujj díszítése paplan-szerűen vattázott selyemanyagból volt. Kabátjain sok a sujtás és epolett-díszítés. Maggy Rouff bevallja, hogy legujabb kreációjánál a lengyel-magyar és görög motívumok inspirálták.

PAQUIN nagyon szép háromrészes sportkomplékat mutatott be, nagyobbára skótmintájú szövetekből, ahol a csíkozások kombinációja egészen új szerű és gyönyörű hatásokat ért el. A sportszoknyák elől és hátul berakottak. Ezekhez a sportkosztümökhöz igen gyakran harangszabású nadrágszoknyákat is készít. Kosztümkabátjai testhez szabottak és a csipőt befedik. A sport-komplé bő köpenyeit övvel fogja össze. A jerseyt és gyapjút egyformán kabátbelsőnek és blúzának is feldolgozza. Tweed-kosztümjeit gyakran bársonnyal is díszíti. Anyagban legnagyobb újdonsága az u. n. csíkos bársony, a melyből angolkosztümöket és estélyi ruhákat is készít. Sok ruháján egyedüli díszje a mitológiai figurákkal díszített aranygomb. Legfavorizáltabb szörméi az asztrakán, hermelin és ezüstróka. A szörmemuffokat bundákhoz, kabáthoz és kosztümökhöz hosszú, arany és ékköves, nyakbaakasztott láncokon viselik, vagy pedig nagy muffszerűen ható szörmekézelőket alkalmaz a kabátokhoz. A nagyestélyi ruhák rendkívül szűkek, még a mannequineknek is művészi teljesítmény járni bennük. Egyiptomi hatásnak a „Cinamono” nevű estélyi ruhái, ezekhez tornyos, magas, süvegyszerű fejdísz alkalmas, mely hátul a haját zacskószerűen befogja. Az arc teljesen hajnékül. A ruha anyagából készülnek legtöbbször velurból. Érdekes fejdíszei még ugyancsak az estélyi ruha anyagából készült kis barették, középtől könyökig érő rojttal vagy struccotállal.

BÁRÁNYBUNDA ÉS BOSNYÁK NADRÁG

PIGUET kabátjai, kosztümjei gazdagon szörmézettek és magas, álló gallérjai vannak. Gyakran a ruhák alja is szörmével díszített, ezekhez ugyanolyan szörméből készült bolerót mutat. Gyakori a ruhákban is a szörmé-aplikáció, melyeken még strass- vagy paillet-díszítés is van. Estélyi bolerói nyírott birkából színes és gazdag paillet-díszítéssel készülnek.

A párisi sikk, izlés és a francia anyagok fény- és színtobzódása elengedhetetlen kelléke a divat kialakulásának. Ehhez az ihletet a párisi levegő és a francia könnyed és mindig ötletes esprit adja.

Az ideai őszi divat jelszava: *józanág, gazdagság és elegancia.*

A vonalvezetés kecesebb és nőesebb, mint valaha s a szabásban itt-ott visszatér a *nyolcvanas évek divatja.*

Szédítő az a változatosság, amit a divatbemutatók összessége produkál, különösen, ha részletezzük, hogy már mi minden tartozik e gyűjtőfogalom alá. A divathoz ugyanis nemcsak a kosztümök, ruhák, kalapok, cipők és szörmék tartoznak, hanem a hozzávaló aszesóirok is.

Mindezekben Páris vezet és ha valamelyik ház egy sikerült újítást mutat be, az *népszerűvé válik az egyenlőtől a sarokig.* Erről, a divatbemutatókon ezerszámra megjelenő és a modellekre milliőkat költő szabónők gondoskodnak.

Az ideai divat ismét fiatalít! *A rövid szoknya, a szoros derék, a hangsúlyozott csipővonal* mind a fiatalok hangulatát és illuzióját keltik. Ezzel ellenléteben az anyagok tompa színei, borongós tónusai tompítják a sűrűn alkalmazott díszítések hatását.

Ékköves öv és sujtás

Piguet legnagyobb újítása vonalban a csipő körüli hól és berakás, melyeknek alvégződése szűk. (Bosnyáknadrág-szerű). Ezeket leginkább délutáni ruhákhoz hozza, kevés estélyi ruháján volt ilyen csipőszélesítő ránc. Legnagyobb sikert aratott egy ilyen barna délutáni ruhával, melynek övén elől kis barokk-motívumu aranyzár volt, mellette kis láncan csüngött az aranykulcs.

Délutáni és estélyi ruhái általában szűkvonalúak. Estélyi ruhákhoz kitömött madarat ad kézbe, mely kis bársonyszalagon karra húzható. Zöld ruhához papagáj, rózsaszínhez paradicsommadarat és láttunk tollakból és szalagból összeállított kis pávát is.

BRUYERE, mint eddig is, gazdag és változatos himzés- és paszománydíszítéssel hozta modelljeit. Csak nyírott, rövid szörmét láttunk nála, néha egész kabát és kosztüm eleje szörméből készült, ezek mindig sujtások himzéssel vannak összedolgozva a szövevényvel. Egyik fekete estélyi, földigérő szövetkeppje végig világoskék nyullal volt bélelve. Délutáni ruhái hangsúlyozott csipővonalban készülnek, leginkább egyszalagos raffolással, melyeket rojttal vagy himzésdíszítés fog össze. Meg kell említeni, hogy nagy sikere volt egy nagyon munitózus, kétrészes, fekete délutáni ruhájának, melyen elől a derékon domboru kis figurális minta volt — angyalkák, virágok stb. — ezeknek rajza a tűzés díszítéséből adódott, fekete moire rojtvégződésű övvel. Meglepe-

tést okoztak magasszaru, lila-, zöld és egyéb él színű cipői. Fejdísziken pedig az új frizurák gazdag szörmézési kalapmodelljei.

RENGETEG SZÖRME!

M. DE RAUCH-nál az ujonnan feltört és klasszisba került vezető sportháznál a szörmék között csak díszként szerepel, kosztümök kihajtó zsebekben vagy kabátok és kosztümök vállain és jain. Eredeti volt egy fekete kosztümje, melynek póje nyírott báránnyal volt és elől két, hátul szörmekantár díszítette, teljes illuziókeltően gobefezéssel. A sportruhákhoz háromnegyedes s mekabátot ad, aminek a válla a ruha szövevényből készült.

CHANEL kollekciójában az egyéniségére hű a főszólt. Itt láttuk legkevésbé a szélsőség szűk, testhez szabott ruhákat. Nála a csipő hangsúlyozása nem a szűk szabásban, hanem inkább a szörmé- és szegődíszítésben nyilvánul. Legnagyobb sikere az ő utólrhetetlen „chaneli” estélyi ruhák, a csodaszép mousselin és chantilly csipkebinációknak, melyeknek jobban a színezése is tozatos.

LELONG köpenyeknél és kosztümöknél sok más anyagot használ fel, szörmét inkább csak díszíti. Érdekes volt egy zsebmegoldás, mely szénszerűleg volt a kabátba rádolgozva. Délutáni kabátjai, a ruhától eltérően, világosabb színűek. Délutáni és szegődíszített kosztümökhöz a muffot sonszalagon, vagy láncan, reitkülserűen mutatott. Legszébb volt egy skóthatású, fekete, síma, szörmé dereku kis ruhája, melynek bő harangalaku a lila, téglavörös kecskák és zöld-sárga csíkozású állítások voltak. Estélyi ruhái leginkább puhan anyagokból, raffinált redőzésekkel készülnek és

PATOU modelljeinek szabása rendkívül egyszerű, főleg a koktail-ruhái. Másik szembetűnő jellemzője a palackzöld szín feltűnő favorizálása, mely szövevényekben, jerseyruhákban, — szörmékben és szövetkombinációban, estélyi-, taft- és broderi ruhákban. Díszítésül üveg- és fémgömböket használ. Egy délutáni, kétrészes ruhájának egész része üveggömbökből volt borítva. Rengeteg a tűmöt mutat úgy délutáni, mint estére. Egy délutáni csipőn négy-öt sor piével díszítettek. Egy estélyi ruhájának szörmé szegőzött georgette-szepszabású brokátbluzokat mutatott be.

NINCS TÖBBÉ ALSZOKNYA

Összegezve a szalonok bemutatott újításait, megállapíthatjuk, hogy a multévi rövid szoknyadivattal tartotta uralmát, talán még egy gondolattal rövid lett. Ellenben detronizálódott az alig feltűnt alsónya, hogy helyet adjon egy még intimesebb ruhadarabnak, mely a rövid szoknya alól itt-ott kivi-

Divatos maradt a himzés, és csipke, mely a paszomány járul.

Az idén az anyagokban sötét színek urálnak, új színek a bíberbarna, a jávorszürke, mangavörös és a feketének egy színes tónusa és a fish Colour Cencil színe, a viharék, melyet magyarok, haragoskéknek is nevezhetnénk.

Általában véve az ideai divat nagyon fiatalúde.

Solyms J

BAJOS JELENET. Mozart Figuro házassága című darabjában, amikor a décsi állami opera balettl előadja a parasztnők táncát. (UFA felv.)

= KÖZGAZDASÁG =

A mi feladatunk

Ami mindenkinek tudnia kell az élet gyakorlati tudományából, a törvényekből, rendeletekből, az érvetett elgondolásokról és tervezésekből: — az ma utólérhetetlenül, megemészthetetlenül sok.

Boldog, egyszerű idők voltak, amikor akadhattak mindenütt mindentudók, polihistorok. Ma legfeljebb minden jobban tudók kerülhetnek még. A legjobb szakember, a legszűkebb munkaterületre szoktató specialista is, éppen csak elbotorkál abban a gordiumi szövevényben, ami az élet mindennapi problémáit burkolja és a sok, amit tud, csak világszűkíti az előtte azt a sokat, ami lehet, hogy így is, de lehet másként is.

Kereskedőknek, iparosoknak, de minden más szellemi és anyagi élettel foglalkozó magánosnak is, le a egyszerűbb bármily foglalkozású adózó polgárok, adókra, tázára, bélyegekre, posta-tarifákra és postai tilalmakra, jövére és menésre, nyitásra és utasításra, öntözésre és seprésre s meggyegekbe vortkozó legalább két-három ezer paragrafust kell ismer-

nie és betartania a helyes élethez.

öt nemcsak megtartania kell a szabályokat, hanem megtartatnia is másokkal, hiszen a háztulajdonos felelős a bérlője adójáért, a bejelentéséért és a bejelentéséért, az albérlőéért és vendégeiért, a hitelező az adósa adófizetéséért, az adós a hitelező tökéletes adójáért. Többet és nehezebb jog és pampasanyagot kell fejében tartania és jól alkalmaznia a nyugtát, számlát és könyvet tömkelegében ottadó egyszerű polgárok, mint valaha három írónak és két ügyvédnek együtt a magas bíróságok ármely tanácsa előtt.

Ez a helyzet az olvasót az élet eseményei között eligazító hírlapokat és első helyen a napilapokat állította új feladatok, új hivatás elé.

Politikai, irodalmi és hírszolgálati értékeikben ármilyen gazdag és tökéletes lap sem tudja kielégíteni az olvasó polgár nyugtalanságát, aki az egykori konzervatív és lassú elkészítések között csepegtető alulról világból beleszakadt az eseményekhez kért hírtelenséggel alkalmazandó és sokszor napról-napra újra változó rendelkezések tömegének bonyolult világába.

A legkülönbözőbb országos és helyi hivatalos iratok között, de sokszor csak belső hivatali endeleletekbe foglalt és az érdekelt nagyközönséghez csak későn és kósza kivonatokat alakjában elutó intézkedésekkel szemben vakon és tudatlanul, az letben sokszor tehetetlenül állanak még a szakmai emberek is, akikhez a hetenként, havonta, vagy még inkább időközönként megjelenő szaklapok juttatják a változásokat, értelmezéseket és az új rendelkezéseket. Az élet egyszerű polgárai teljesen tudattalanul állanak azoknak a rendelkezéseknek a tömegével szemben, amelyek nem tudása az örök jogszabály szerint nem mentesít senkit a következményes viselésétől, ha a napilapok segítségükre nem önnének és megelőzve a teljes és pontos szakszerű eldolgazást, s fő vonalakat nem ismertelnék meg áttelesen és a figyelmet kellően felkeltve.

Mindentudóvá, szaktudóssá természetesen nem lehet tenni, a nagyközönséget. Még a gyakorlati szakmai embert sem az ő szakmájára vonatkozó önkérdésekben, amelyek szétszórt, sok módosítással, sok változással és bizony sokszor sokféleképpen magyarázhatóan vannak életben. De érdemes feladat és hasznos munka lehetéssé tenni azt, hogy

a parancsok és előírások által irányított gazdasági élet minden terén késelem nélkül hírt kapjon az érdekelt polgár az őt érintő rendelkezésekről és parancsokról.

Es pedig nem ismeretlen forrásból egyik lapon öt a másikba vándorló kósza hírt, meg nem értett, vagy félreértett hírt, hanem rövid, de alapos útbárgaztást és figyelmestést.

Nagy politika és városélet dolgaiban cselekvés, aktív irányítás és igazodás nem vár a polgárra — a köz és magán gazdaság életébe azonban mindnyájan aktíve és passzíve bele vagyunk kapcsolva minden életsorsunkkal. Itt senki sem néző csupán. Itt jogokkal és tilalmakkal, hozzájárulási és fizetési kötelezettségekkel, cselekvésre, vagy tartózkodásra kötelezve, s bármilyen irányban akár szándékkal, akár nem tudás folytán elkövetett hibáért és mulasztásokért felelősen, drágán fizethetünk. Ennek a

Danzig behozatali áruinak 70 százaléka Lengyelországból került ki

A szabadváros helyzetének közgazdasági képe. A németek szerint a lengyelek szándékosan csökkentették Danzig jelentőségét

A német konjunkturakutató intézet egyik ki-jelentésében Danzig gazdasági helyzetét vette vizsgálat alá és arra a megállapításra jutott, hogy Lengyelországra hátrányos ez a helyzet. A jelentés természetesen nem veszi figyelembe, hogy a Németország és Lengyelország közötti feszültség, valamint a Danzigban rohamosan elterjedt csatlakozási propaganda is befolyásolta a szabad város gazdasági helyzetét.

A német jelentés szemére veti a lengyel gazdasági kormányzatnak, hogy elhanyagolta a Visztula-hajózást. A háború előtti Poroszország a területére eső 200 kilométeres folyamszakasz karbantartására évente 2.5 millió márkát költött el, míg Lengyelország az utóbbi 20 év alatt csak 78.8 millió zloty, vagy is mintegy 36 millió márkát fordított erre a célra. Ennek következtében — hangoztatják a németek — a Visztula alkalmatlanná vált nagyobb hajók közlekedése számára. A konjunkturakutató intézet jelentése figyelmen kívül hagyva Lengyelország aránylag kicsiny belső hajóuthálózatát, rámutat, hogy

Németországban az egész áruforgalomnak 20—25 százalékát, Franciaországban pedig 18—20 százalékát vízúton bonyolítják le, míg Lengyelországban csak egy százalékát.

Ezzel szemben a konjunkturakutató intézet által ismertett forgalmi adatok nem adnak kedvezőtlen képet a Visztula forgalmáról a háború előtti helyzettel szemben, ha a Danzigon át Gdynia felé irányuló átmenő forgalom adatait odavesszük. A fejlődés ilyen alapon a következő képet mutatja tonnában: 1913-ban Danzigba szállítottak lefelé 289 ezer 295, felfelé 307 ezer 987 tonna árut, 1938-ban pedig lefelé 200.677, felfelé 132.161 tonna árut szállítottak. A német-lengyel politikai feszültség kö-

szabályait tehát mindenkinek állandóan tudnia kell, — legalább is olyan mértékben, hogy érezze, hol kell megállni és cselekvés előtt utána nézni, tanács után látni.

Lapunk eddig is azon igyekezett, hogy a mai időknek ezt a nyilvánvaló, gyakorlati tudomást közvetítő feladatát elvégezze.

Fokozottabban és kíméletve akarja ezt folytatni a jövőben, s ennek irányítására vállalkoztam én,

aki a Kereskedők Szövetségének a jogügyi vezetőjeként évtizedek óta végeztem a felvilágosítás és ismeretelés gyakorlati munkáját.

Ujságíró szolgálatot fogunk itt teljesíteni. Tehát a legújabb eseményeket, a legújabb szabályokat ismertetjük meg. Felhívjuk rájuk a figyelmet, anélkül, hogy foglalkoztatnánk természetesen azoknak az egyes olvasóknak ügyeire való külön köhatásával. Egyéni tanácsadás nem lehet a feladatunk. Jogi szavatortumot nem lehet berendezni szerkesztői üzenetekben.

Aki a lap közleményeiből tudomást szerez az őt is érintő kérdésekről, annál a lap eleget tett hivatásának: útmutató volt és figyelmeztető tábla egy veszélyes kanyarulat előtt. A főbbi az érdekeltek és tanácsadóinak magánügye már.

Stüllösi Zsigmond dr.

vetkeztében tehát a danzigi forgalom Gdynia felé tolódott el, de az utolsó évben Danzig forgalma is emelkedett.

A kikötő forgalom csökkenésével Danzig erősebben áttért az iparosodás útjára. Ez a fejlődési irányzat azonban már a háború előtt is megállapítható, miután kikötői forgalom és mezőgazdaság egymagában nyilvánvalóan nem volt elég a lakosság eltartásához. A fontosabb danzigi nagyüzemek között van a hajógyár, a gépipar, az élelmiszer és élvezeti ipar (cukor, margarin, sör, dohány), valamint a Schichau-hajójavítóműhely. Vannak azután faipari, textilipari és bányászati. A feldolgozott emberek száma tekintetében a beruházási javak termelése 53 százalékot foglal le, míg a fogyasztási cikkek ipara csak 22 százalékot. A kis helyi piac miatt a danzigi ipar erősen exportra dolgozik s a termelvények 50-60 százalékát külföldre adja el. A berlini konjunkturakutató intézet ezzel kapcsolatban azt a szemrehányást teszi Lengyelországnak, hogy a lengyel vámpelügyelők által végzett számtal-ellenőrzések, az importbélyegilletékek, a nyersanyagok bevitelének akadályozása, valamint bojkott révén sokat kellemetlenkedett a danzigi iparunk.

A szabad város saját szükségletét szolgáló bevitelét a német konjunkturakutató intézet állítása szerint a következő képet mutatja: Az összpörte 1936-ban 155.2 millió, 1937-ben 171.8 millió, 1938-ban pedig 183.5 millió forintra rugott, ebből a lengyelországi eredetű áruk bevitelére 1936-ban 115 millió, 1937-ben 127.1 millió és 1938-ban 129.8 millió forint értéket, vagyis 70.7 százalékot képviselt. Ezzel szemben Németországból az árubevitel értéke 1936-ban 25.7 millió, 1937-ben 25.2 millió és 1938-ban 33 millió forint (vagyis 18 százalék) volt. Az adatok megvizsgálása azt mutatja, hogy a lengyel kivitel átlagban 10 százalékkal csökkent, de Danzig felé 10 százalékkal növekedett.

Danzig az egész lengyel kivitelnek mintegy 10 százalékát veszi fel saját szükségleteinek fedezésére

és Németország, valamint Anglia után a legnagyobb bevője Lengyelországnak. Persze nem csupán önméltóságából, hanem a saját iparának túlterheltsége miatt és politikai okokból Németország egyre fokozottabb mértékben támogatta a danzigi ipart, amely nyíltan nagyb megrendeléseket juttatott a hajógyáraknak, a vagongyáraknak, a vas- és fémpiparnak, az építőiparnak és részben a feldolgozó iparnak is. Ennek tulajdonítható, hogy 1936-tól 1938-ig a danzigi hajógyárak és gépgyárak 27.9 millióról 63 millió forintra emelték a forgalmukat, mialatt Németország csak 33 millió forint értékű árut tudott Danzigba eladni.

A nagyméretű termelési folyamatba történt bekapcsolódása révén Danzigban a munkanélküliség száma erősen megeredő és pedig 1932-től 1938-ig 32.162 emberről 3712 emberre. A szabad város állásfoglalását német részről 392 ezer lélekre teszik ma, az 1929 évi 407.517 lélekre szemben, miközben az évi születési többlet 4000 lélek természetes szaporulatot tesz ki.

A benzin árában benne lesz a gépkocsiadó

Uj adózási rendszer, amely kb. 20 lejjel drágítja meg a benzint. Csökkentik a behozható gépkocsitípusok számát

Már régóta foglalkoztatja a kormány és a gazdasági élet köreit annak a kérdésnek a megoldása, hogy miképpen lehet a gépjárművek mai sokrétű adózási rendszerét egyszerűbb, könnyebben kezelhető rendszerrel helyettesíteni. Hónapokkal ezelőtt felmerült az a terv, hogy szüntessék meg a járművekre kirótt mai adókat és ezek helyett jobban adóztassák meg a benzint. Ilyenképpen biztosítani lehetne azt is, hogy az adó annak arányában viselje mindenki, amilyen arányban gépkocsiját igénybe veszi.

Ezzel a javaslattal szemben azonban felmerültek bizonyos aggályok. Így például a mezőgazdasági traktorok használatát igen megnehezítené a benzin árának jelentékenyebb megrágulása, már pedig a traktorok számára olcsóbb benzint juttatni gyakorlatilag nem volna keresztlivhető. Ettől a nehézségtől eltekintve, abban az esetben, ha a gépi járműve-

ket terhelő összes adókat a benzinre viszik át, a benzin árát mintegy 20 lejjel kellene literenkint emelni.

A jelek szerint a kormány megtalálta azt a megoldást, amellyel ezeket a nehézségeket át lehet hidalni. Erre következtethetünk azokból az újabb jelentésekéből, melyek szerint a nemzetgazdasági minisztérium és a pénzügyminisztérium a gépkocsikra vonatkozólag két törvénytervezetet dolgozott ki. Az törvény meg fogja állapítani, hogy milyen típusú gépkocsik hozhatók be az országba. Ezzel a rendelkezéssel azt akarja elérni a kormány, hogy a gépkocsi típusok számát csökkentse és ezáltal megkönnyítse az alkatrész-utánpótlás kérdését, ami nemzetvédelmi szempontból is kívánatos. A másik törvény megváltoztatja a gépkocsik mai adózási rendszerét és a gépi járművekre nehezedő adókat, vagy legalább is azok jórésztét a benzinre fogja átvinni.

Az Erdélyi Magyar Gazdasági Egylet közleménye

Az ifjuság nevelése

Mostanában, az iskolák kapuinak megnyitása előtt, sok szülőnek fő a feje a gondtól, hogy milyen iskolába adja a gyermekét, miből fedezze iskolázatása költségeit, hová forduljon támogatásért, tanácsért.

Sokan reménykedve gondolnak ilyenkor a Magyar Népközség vezetőségére és a magyarságnak más társadalmi intézményeire, mert azt hiszik, hogy kimeríthetetlen anyagi erőforrások felett rendelkeznek és csak a jóakaraton, vagy befolyásos közbenjárók egy szaván múlik, hogy az otthoni szűkös elemzés a kívánatos mennyiségre kiegészüljön s hogy a gyermek jövője egy évre, vagy tovább is biztosítva legyen.

Ezek a bizakodó természetű szülők nem gondolják meg ilyenkor, hogy a mi kis pénzek ezeknek az intézményeknek központjaiban összegyűlnek, nehezen élő emberek szerény hozzájárulásából adódtak össze, akiknek ugyanolyan súlyos gondjaik vannak az életküzdelem körül, mint nekik. És hogy lelkiismeretesen meg kell gondolni, hogy ezt a sokak veritékével megszentelt pénzt hogyan lehet úgy beosztani, hogy a magyar életközösségnek minél több haszna legyen belőle.

A fiatalság alapos nevelése, a szegénysorsu, de tehetséges gyermekek iskolázatásának tovább folytatása életbevágó célja a Népközségnek. De sokan vannak, akik igényt tarthatnának a segélyezésre és igen kevés azoknak a száma, akikre futja. És ha ilyen ötletszerű, vagy befolyásos vezetőemberek protekciója után induló elszigetelt támogatások történnek: vajjon nem méltán keserednek el azok a kevésbé szerencsés, vagy jó protekcióval nem rendelkező szülők, akik kimaradtak a támogatottak közül? Pedig talán az ő gyermekük inkább megérdemelte volna, mint szerencsésebb társa.

Ki kell emelni ezt a szent ügyet a sorsjáték véletlenére bízott kockázatából. És nem szabad megengedni, hogy legyenek egyes emberek, községek, egész vidékek, akik s amelyek amikor népközségi ügyekről van szó, mindig csak adnak és nem részesülnek a testvéri közösség anyagi előnyeiben is.

Meg lehet ezt a kérdést oldani olyanformán, hogy kivesszük a megoldást a nagyobb központi tagozatok hatásköréből és a legkisebb tagozatok, a községi alakulatok feladatává tesszük. Így a legtermészetesebb és legcélszerűbb a segélyezés megszervezése. A falubeli családok anyagi helyzetét, a gyermekek tehetségét, arányosságát a községek vezetői, az iskolások tagjai, a szomszédok és jóformán az egész község ismeri. Tudják, ki érdemli meg a támogatást s, nem esik messze az alma a fájától-elv alapján nagy valószínűséggel ki tudják választani azokat a fiatalokat, akik, ha szakszerű iskolai képzést nyernek, egykor arrahivatott vezetőivé válhatnak a falunak, a vidéknek. Akikből derék tamitók, papok, orvosok, okleveles gazdák, jegyzők, állatorvosok, szülész-nők, vagy mesteremberek válhatnak.

Az iskolásoké, egyházközségi tanácsok, népközségi vezetőségek, gazdakörök minden egyéni, rokoni érdekét félretéve és csak a közösség jövőjére nézve, kell, hogy az arravaló fiatalokat kiválasszák az iskolák legjobb, segélyezésre szoruló tanulói közül és megszervezzék a szükséges pénz előteremtését. Félteknységek, ellenségeskedések nem szabad, hogy ilyenkor szóhoz jussanak. A józan belátás és a keresztényi szeretet kell, hogy a magyar testvéri közösség érzését cselekedetre váltsa. Olyan csodát lehet így megvalósítani, amilyen a Mózesé volt, amikor vesszejével vizet fakasztott szomjazó népének. A mi szikláink is kemények, a bennük levő vizek ritkák és szegényesen szívárogtatják az életelő nedvet, de annál szükségesebb, hogy összeszedjük magunkat és amit a természet ingyen nem ad meg, azt emberségünk Istenben gyökerező erejével, mégis csak elérjük. Mert élni akarunk s az élet továbbhaladását, gyarapodást, önálló gazdasági megélhetést, korszerű gazdasági és társadalmi megszervezettséget jelent.

Ami ennek a célnak gyakorlati keresztülvethetőségét illeti, gondoljunk csak arra, hogy az a község, amelynek például 3000 hold földje van, évenként és holdanként 5 lei önkéntes hozzájárulást kell a gazdától kapjon, hogy egy tanítónövendéknek egyévi teljes költségeit fedezze. Ha a fiú az egyházi felettes hatóságtól, vagy a szülőktől is kaphat valamit, akkor ez a teher is megkönnyebbül.

Olyankor, ha éppen nincsen ilyen támogatásra szoruló és érdemes fiú a faluban, ezeket a hozzájárulásokat egy alapba lehet összegyűjteni, amelynek rendeltetése az, hogy az első adott esetben erre a célra legyen felhasználható. Kiseb, szegényebb községek talán csak tízévenként lesznek abban a helyzetben, hogy valakit ilyen tanulmányi segélyben részesítsenek. Nagyobbaknak állandóan lehetnek segélyezett fiaik és leányaik, akikre a falusiak úgy gondolnak, mint a szemük fényére és jövőjük reménységére.

Ha mindez megvalósul, akkor biztosítva lesz az, hogy a magyar falusi társadalom teljes értékű, minden rétegében önmagából kiépített népközség legyen, amely megértően, egyet akarva halad az általános emberi létsors után és amelynek ősi értékei nem kállódnak el a megemelés, széthúzás, szervezetlenség, nemtörődés miatt.

(=) A BÁNSÁGI GABONAPIAC HELYZETE napok óta változatlan. Érdeklődés csak a búza iránt mutatkozik, a többi gabonaféle üzlete lanya. A piaci árak a következők: Búza 75 kilós 420 lei, tengeri 420 lei, korpa 340 lei, új zab 400 lei, új takarmányárpa 350 lei, tavaszi árpa 420 lei, muharmag 400 lei, tökmag 950 lei, közpztarpece 850 lei, lencse 600—700 lei százkilónként.

= A lefolyt tőzsdei hét képe. Az igen izgalmas külpolitikai eseményeket a budapesti tőzsde nyugodtan fogadta, bár Páris, London ellanyhult és a svájci piacok is roppant tartózkodóak voltak. Newyork erősen ellanyhult, ugylászik ott már informálva voltak, míg Páris és London a hét első két napján mutatott feltűnő lanyhaságot. Newyork a hét közepén már megszűrdült, ellenben a svájci tőzsdéken roppant nagyfokú tartózkodás volt tapasztalható és különösen a valutapiacokon mutatkozott ennek kihatása. A nyersanyagpiacokon e héten óriási vásárlások voltak, főképpen rézben és gumbin. Gabonában és pamutban is nagyarányú vételek voltak, ellenben a tea és dohány a holland tőzsdéken tovább gyengült. Érdekes, hogy a dohányban a holland gyarmatokon olyan nagy a termés és a készlet, hogy jóvőre csökkentik a termelést. Ezenfelül tárgyalások folytak, hogy a nagy dohánytermelő társaségek, miután a dohányt nem tudták eladni, kompenzációs üzletet kössenek Németországgal, amely cserébe hajókat szállítana.

= Egyelőre nem engedélyezik új malmok berendezését. Corneteanu földművelésügyi miniszter a sütőiparosok egy küldöttsége előtt kijelentette, hogy egyelőre nem engedélyezi új malmok berendezését, mert a jelen működésben levők fedezik a szükségletet. Mihelyt biztosítani sikerül a lisztkivétel felmelését, a minisztérium újból hozzájárul újabb malmok létesítéséhez.

SPORTSEMÉNYEK

A Ripensia és a Juventus ma nemzeti bajnoki mérkőzést játszanak Temesvárott

Ma, vasárnap megkezdődnek a nemzeti bajnokságok mérkőzései az egész országban. Temesvárott a Ripensia és a Juventus csapatai mérkőznek és a temesvári csapat mindent el fog követni, hogy a tavaly a Juventussal szemben elszenvedett vereséget jóvátegye.

Bucurestiben ma három mérkőzés lesz: a Rapid FC a galatii Gloria CFR csapatát látja vendégül, a Sportul Studentesc a CAMT együttesével mérkőzik, az Unirea Tricolor pedig a

Egy semmitőszéki döntés véget vetet a konverziós beszámítási pereknek

Érdekes és régen vitatott ügyben döntött nemrégiben a semmitőszék. Az 1934. évi konverziós törvény arra az esetre, ha a hitelez visszautasította a törvény által előírt rendezést a törvény azt a kedvezményt adta a mezőgazdákknak, hogy tíz évig csak egy százalékos kamatot fizessenek, ezenfelül pedig módot adott nekik arra, hogy a hitelezőtől visszaköveteljék, illetve tartozásuk törlesztésébe tudják be azt az összeget, amivel több kamatot fizettek, mint a mennyi törvényes volt.

Rengeteg per indult meg azután, melyekben a mezőgazdák tartozásuk csökkentését kérték a törvényesnél magasabb kamatok beszámítása címén.

A legfőbb bíróság Decis No. 1288. Dos. No. 164—1939. határozatával végre eldöntötte ez a kérdés, hogy mi tekintendő törvényes kamatnak, melyen felül beszedett kamat uszorakamat a törvény értelmében. És pedig akként döntött, hogy csakis a felek között létrejött írásbeli megállapodásban kikötött, törvényes kamator felüli összegek tekintendők uszorakamatnak és csak ily összegek számíthatnak be a tartozásba. 1931. április 2-iki kamatotörvény azután redukálta a kikötött kamatok mérvét is 14, illetve 11 százalékra.

A törvénynek az új semmitőszéki határozattal megszabott értelmezése súlyosan érint minden gazdát, akinek konverziós jogosultságát annak idején a hitelező nem fogadta el, mert ha a hitelező nem inkasszált többet a kikötött kamatnál, vagyis 1931. április 2-től 14, illetve 11 százalékánál, úgy a tartozásnak a visszlezámítással (rekalkulációs per) remélt csökkentése semmivé zsugorodik, ezek a mezőgazdák tehát a moratórium lejártáig, 1944-ig egész tartozásukat a legtöbb esetben redukció nélkül lesznek kötelesek kifizetni.

= Egységes áruszállítási táblázatot használnak az állami intézmények. A nemzetgazdasági minisztériumban egységes áruszállítási tervezet dolgoznak ki. A terv szerint a jövőben az állam részére történő szállításoknál az áru előre meghatározott típusu lesz. Ennek az intézkedésnek előnye különösen a kiülődről behozandó árunál mutatkozik, mivel szigorúan ellenőrzik, hogy az áru a megfelelő nyersanyagból készüljön. A tipustáblázatban említik a póanyagokat (Ersatz) is és lehetővé teszik, bizonyos esetekben ezeknek használatát, így a cellulozepapjából készült fonalat.

Victoriával játszik. Aradon is lesz nemzeti bajnoki mérkőzés, az AMEFA és a Venus találkoznak. Nagybanány a Carpati és az UDR küzdenek a bajnoki pontokért.

A Ripensia—Juventus-mérkőzés ma délután öt órakor lesz az Electrica pályán Ceureanu vezetés alatt. A temesvári csapatban az ifjuság kap helyet és a fiatalok nagy lendülettel készülnek a mérkőzésre.

Wetzer Rudy a fővárosban telepszik le. Wetzer a ploestii Tricolor volt edzője Bucurestiben telepszik le, ahol a Carmen csapatánál tölti be az edzői tisztséget. A Carmen a kerületben játszik és éppen ebben az évben egyesült a Mociornítával.

Visszavonták lemondásukat a Victoria játékosai. A kolozsvári Victoria vezetősége és a játékosok között hosszabb idő óta egyenetlenkedés ütötte fel a fejt, amelynek következtében a játékosok nagy része benyújtotta lemondását. Kolozsvári jelentés szerint a vezetőségnek sikerült megegyezésre jutni a játékosokkal, akik mindannyian visszavonták lemondásukat és játszanak a vasárnapi bajnoki mérkőzésen.

Jól szerepelnek Bécsben a magyar versenyzők

A főiskolai világbajnokságokon a magyar versenyzők tovább is kitűnően szerepelnek és egymás után nyerik a világbajnoki címeket. Az újabb eredmények a következők: Úszásban. 1500 m.: gyorsúszásban világbajnok Gróf Ödön magyar 20 p. 25.1 mp. 2. Seefranz német 22 p. 03.1 mp. 3. Péczei magyar 22 p. 54 mp. 100 m. hátúszás: 1. Schrödel német 1 p. 10.7 mp. 2. Novák német 1 p. 13.3 mp. 3. Lengyel magyar 1 p. 13.8 mp. 200 m. mellúszás: 1. Balke német 2 p. 43.5 mp. 2. Schultze német 2 p. 51.7 mp. 3. Fábian magyar 2 p. 53 mp. 4. 200 m. gyorsúszás: Világbajnok Magyarország 9. 41.3 mp. (Abay-Nemes 2 perc 23.4 mp., Papp 2 p. 26.2 mp., Lengyel dr. 2 p. 25.4 mp., Gróf 2 p. 23 mp.) 2. Olaszország 9 p. 43.5 mp., 3. Németország 10 p. 03 mp. Ökölvívásban: A váltósúly világbajnokságát a magyar Korányi nyerte, aki a döntőben a német Kniestet a harmadik menetben kiütötte. Birkózásban a félnehézsúly világbajnoka a német Abke lett, második a magyar Ambrus. Az úszás világbajnokságát a német Müller nyerte meg 68 pontos főiskolai világrekorddal. Hármassúlyban a japán Kin győzött 15 m 37 cm.-es nagyszerű eredménnyel.

A főiskolai világbajnokság pénteki eredményei a következők: 800 méteres síkfutás: 1. Deseckel német 1 p. 53.9 mp. 2. Dorasceni olasz, 3. Iglói magyar. Távolugrás: 1. Bologna olasz 709 cm. 2. Gurica magyar 703 cm. Kosárlabda: világbajnok Olaszország. 2. Magyarország. 3. Németország. Kézilabda világbajnok 1. Németország, 2. Magyarország. Kérd egyéni: világbajnok Páloc magyar. Tenisz: egyes, világbajnok Szilvási magyar.

Sport hírek mindenfelől

A Crisana legyőzte a NAC csapatát. Nagyvárad B) osztályos csapata csütörtökön ütközött meg barátságos mérkőzés keretében. A mérkőzés igen heves iramú, sőt helyenként durva játékokat eredményezett. Jellemző a két egyesület közötti versengésre, hogy habár hétköznapi bonyolítottabb le a barátságos mérkőzés, mégis közel 3000 ember volt kíváncsi a találkozóra. A NAC együttesében egy vendéjátékos is szerepelt, aki nagyszerű benyomást keltett a közönségtől posztion. A mérkőzés eredménye 3:2 volt, míg a végéig a Crisana 1:0 arányban vezetett.

A DZSUNGEL

TITKA

A „Déli Hírlap” eredeti regénye
Írta: K. D.

Ez volt az első egyetlen felhő, amely feltűnt a dögös égén: ez az ismeretlen férfi, az a testvér, amit rá menyasszonya vetett és menyasszonyának az utóbbi időben történt kedélyváltozása, amelyek bizonyára valamilyen szorosa, de titkos összefüggésben voltak egymással.

Komoly gondolatokba mélyedve üggett tovább.

Az ősi kastély órája tizet ütött. Erős szélroham zúgott végig a fák között és kísértetiesen verte sze, zizegette meg a leveleket. A szolgazemélyek már régen lepihent, az óregek bent voltak a városban, az összezes csillárok eloltva, csak Lilyan szobájából szűrődött ki világosság. A tükör előtt ült open és tealejtjét fejezte be. Hatványlila selyemkama volt rajta. Alakjára remegve borult a tárdó selyem, kabátja nem volt begombolva, csak sze volt vonva a mellén, de cly hangyul, hogy lni engedte, amint vakítóan hófehér bőre belesini csipkés, áttetsző ruganyosan előreszőkő inbe.

Komornája éppen befejezte haja kiondolalását. Atrahajlított székén és gömbölyű karjait a menyézet é fesztive, nyugtózódott ki. De a szél zúgására észerezent.

— Barátságosan idő van ma odakint. És még házza teljesen egyedül vagyunk. Olyan borzasztóan új a szél, hogy az ember fél, nem Mary? ...

— De igen kisasszony.

Hirtelen észerezentek. A szél süvítésén és a levelek zúgásán keresztül, mintha úgy hallták volna, hogy valaki erősen megrázza a kilincset. A komorna elsápadt.

— Valaki van lent, az ajtó előtt ...

— Igen, én is mintha hallottam volna ...

Feszülten figyeltek tovább, most már egészen tisztán hallatszott a zörgetés.

— Nézz te Mary, talán Ronald úr jött meg!

A komorna húzódozva indult meg, kiment a

ÖSSZEÁLLITOTTÁK A LENGYELEK ELLEN JÁTSZÓ MAGYAR VÁLOGATOTTAT. A Varsóban játszó magyar válogatott a következő összeállításban lép pályára: Sziklai — Kis, Biró — Szalay, Szűcs, Duddás — Ádám, Vincze, Zsengeller, Toldi, Gyetvai. Elutazása előtt edzőmérkőzést játszott a magyar válogatott: Magyar A) válogatott — Elektromos II. 7:1 (5:1).

Rádió

VASÁRNAP, AUGUSZTUS 27.

Bucuresti. 8.30: Hanglemezek, torna. 9.45: Isten-tisztelet közvetítése. 12: Katonai előkészítő ujság. 12.15: Hanglemezek. 13: Időjelzés, sporthirek. 13.05: Hangverseny. 13.55: Hangverseny. 14.10: Rádió ujság. 15.15: Mezőgazdasági hírek. 15.20: A Társadalmi Szolgálat falu-órája. 18.00: Időjelzés, időjárásjelentés. 18.02: Műszaki posta. 18.17: Énekari hangverseny. 18.40: Hanglemezek. 19: Orvosi krónika. 19.15: Táncczene. 19.58: Sporteredmények. 20: A Hét 20.45: A rádió szalonzenekara. 22: Sporteredmények. 22.15: Modern táncok. 23: Rádió ujság. 23.15: Szórakoztató lemezek.

Budapest I. 9: Hanglemezek. 9.45: Hírek. 10: Unitárius istentisztelet. 11: Református istentisztelet. 12: Egyházi ének és szentbeszéd. 13.30: Operaházi zenekar. 14.50: Világhíradó. 15: Hanglemezek. 16: Időszervi gazdasági tanácsadó. 16.45: Szalónzene. 17.30: Előadás. 18: Hírek szlovák és magyar-országi nyelven. 18.10: Előadás. 18.30: Magyarország—Lengyelország válogatott labdarugó mérkőzés közvetítése. 19.25: Hangverseny. 20.15: Hírek. 20.25: Három a kislány. Operett három felvonásban. 22.40: Hírek, időjárásjelentés. 23: Táncczene. 23.40: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24: Cigányzene.

Budapest II. 12: Cigányzene. 16.05: Hanglemezek. 18.30: Harmonikakettős. 19.05: Cigányzene. 19.55: Hangverseny. 21: Hírek. 21.20: Előadás. 21.50: Cigányzene. 22.35: Időjárásjelentés. 22.40: Francia kamarazene.

HÉTFŐ, AUGUSZTUS 28.

Bucuresti. 7: Hanglemezek, torna, háztartási és egészségügyi tanácsadó. 12: Hanglemezek. 13: Időjelzés, sporthirek. 13.05: Hangverseny. 14.10:

Rádió ujság. 15.10: Aktualitások. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Irodalmi krónika. 19.17: Vidám zene hanglemezeiről. 20: Előadás. 20.15: Hanglemezek. 20.35: Beethoven „Missa Solemnis”-e hanglemezeiről. 22: Rádió ujság. 22.15: Táncczene. 22.35: Olasz és spanyol dalok. 23: Rádió ujság. 23.15: Hangverseny. 23.45: Francia, német és olasznyelvű hírszolgálat.

Budapest I. 7.45: Torna, hírek, közlemények, hanglemezek. 11: Hírek. 11.20: Felolvasás. 11.45: Felolvasás. 13.10: Szalónötös. 13.40: Hírek. 14.30: Hanglemezek. 15.30: Hanglemezek. 15.30: Hírek. 17.15: Diákkéltóra. 17.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18: Hírek szlovák és magyar-országi nyelven. 18.10: Szimfonikus zene. 18.35: Előadás. 19.20: Hangverseny. 19.50: Előadás. 20.15: Hírek. 20.25: Balázs Gyula dr. magyar nő-tákaat zongorázik. 20.40: Weekend Siófokon, hangjáték. 21.20: Operaházi zenekar. 22.40: Hírek. 23: Cigányzene. 23.40: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24: Hanglemezek.

Budapest II. 18.45: Szimfonikus zene. 20.30: Előadás. 21: Hírek. 21.20: Előadás. 21.50: Táncczene. 22.35: Időjárásjelentés. 22.40: Cigányzene.

KEDD, AUGUSZTUS 29.

Bucuresti. 7: Hanglemezek, torna, háztartási és egészségügyi tanácsadó. 12: Hangverseny. 13: Időjelzés, sporthirek. 13.30: Hanglemezek. 14.10: Rádió ujság. 15.10: Aktualitások. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Tudományos krónika. 19.17: Hanglemezek. 19.55: Előadás. 20.10: Schumann-hangverseny. 21.10: Hegedű hangverseny. 21.40: Német dalok. 22: Rádió ujság. 22.15: Táncczene. 22.30: Mexikói, brazilai, argentinai és havái dalok. 23: Rádió ujság. 23.15: Hangverseny. 23.45: Francia és angolnyelvű hírszolgálat.

Budapest I. 7.45: Torna, hírek, közlemények, hanglemezek. 11: Hírek. 11.20: Felolvasás. 11.45: Felolvasás. 13.10: Hangverseny. 13.40: Hírek. 14.30: Rendőrzene. 15.30: Hírek. 17.15: Batori Irén meséi. 17.45: Időjárásjelentés, hírek. 17: Hírek szlovák és magyar-országi nyelven. 18.10: Cigányzene. 19: Előadás. 19.30: Szalónzene. 20.15: Hírek. 20.25: Felolvasás. 20.40: Tosca. Dalmáj három felvonásban. 22.40: Hírek. 23: Jazz-zene. 23.40: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24: Cigányzene.

Budapest II. 20: Előadás. 20.30: Mezőgazdasági felhő. 21.20: Hanglemezek. 21.35: Időjárásjelentés. 22.40: Beethoven: B-dur szonáta.

szobából és lassan ment le a kastély kapujához. Pár perc múlva ismét Lilyan szobájában állott.

— Nos — fordult hozzá várakozólag a leány — ki az?

— Egy illető úriember, aki azt mondja, hogy Viriby úrtól hozott üzenetet.

Lilyan elsápadt.

— Viribytől? Oh Istenem, mintha sejtettem volna... Nem ő személyesen van itt?

— Nem, egy ismeretlen úr és azt mondja, okvetlenül és sürgősen beszélnie kell a kisasszonnyal...

— Igen, igen... add rám gyorsan a köpenyemet!

Reszkető kezekkel kapta össze keblén a köpenyt és lesietett a lépcsőkhöz a földszinti kis szalónba, ahol az idegen várakozott. Ideges volt, de igyekezett nyugodt maradni és látszólag közönyösen lépett a szobába. Az idegen magas, karcsú, szép férfi, könnyedén meghajolt beléptekor.

Lilyan hideg fejből intással válaszolt köszöntésére.

— Szolgálhatok uram?

— Kisasszony!... Viriby úr tudat, hogy ma este egyedül lesz, azért küldött engem önhöz, mert sajátmaga sürgős elfoglaltságai miatt nem jöhetett.

— És mit akar ismét Viriby úr? ...

— A bátyjáról van szó, kisasszony ...

Lilyan tudta ezt, mégis ijedten összerendezte a szavakra. Hirtelen maga előtt látta bátyját, amint apjuk egy év előtt kikergette házából és heves szédülés fogta el és a melléte levő szék támlájába kellett kapaszkodnia, hogy össze ne essen.

— És... és... miről van szó megint? ...

— Csak ötszáz font az egész és ha éjfélig nem lesz Viriby úr kezét között ...

— Nem lehet. Ennyi pénzem nincs ...

— Nem késpénzről van szó, kisasszony! Elegeted lesz egy csekk. De ez föltétlenül szükséges, mert ellenkező esetben holnap reggel a kedves bátyja ...

— Elég! Megadom! ... Kérem foglaljon helyet, azonnal hozom ...

Mintegy álomban szaladt föl a lépcsőkhöz a szobájába, kitöltötte a csekket és fáradtan, szomorúan jött vissza a lépcsőkhöz.

A szalón ajtaja előtt megállt egy pillanatra. Ezer gondolata támadt. Megtagadja mégis a csek-

ket vagy... de mi történik akkor... És mi lesz viszont akkor, ha ennek a pénzkérégetésnek sohasem lesz vége? És ha az apja mindent megtud?...

Lassan kinyitotta az ajtót és belépett a szobába.

Ebben a pillanatban kialudtak a folyosó és a lépcsőház lámpái, de a kis szalón csillárjai is ész koromsötét lett.

Ronald nyugtalanul járt föl s alá könyvtárszobájában. Mintha az idő egyáltalán nem ment volna előre, az óramutatók szinte mozdulatlanul álltak.

Csak nagyokóra ütötte el végre a tizet.

Úgy gondolta, gyalog sétál át a kastélyba, az autót majd maga után küldeti fel tizenegyre, akkorra lesz ott körülbelül ő is. Úgy is lett, gyalogszerrrel vágott neki az útnak, csakhogy elteltjen ez az utolsó, kimos félóra.

Útközben arra gondolt és azt szerette volna megállapítani, miért is olyan ideges ma? Valahogy olyan érzése volt, hogy ma még valami különös történetik, de mi, vajjon mi? Azután megmosolyogta saját magát, beteges képzeldőséget, ostobaságát.

Az éjszaka sötét volt, az út csendes, úgy bele-mélyedt gondolataiba, azt sem tudta, hol jár, merre megy, csak arra oszudott fel, hogy megérkezett a kastélyhoz. A park vaskapuja nyitva volt. Gyors léptekkel igyekezett a házhoz. Be akart csengetni, akkor vette észre csodálkozva, hogy a kapu nyitva van. Tétovázva lépett be és csodálkozása nőttön nőtt.

Mindenütt sötét volt, csak a félig nyitott kis szalón ajtaján szűrődött ki világosság és bent a szalón közepén egy férfi, egy nő tartott karjai között, egy nő, aki nem volt más, mint Lilyan ...

Ronald szédülten kapott homlokához. Nem, nem valóság az és nem képzeldőség, szaladt át minden tagján a megdöbbenés. Érezte, a vér halántékába tódul, a lélekzete elakad.

Menyasszonya, akin a szövetett kabát alatt csak egy nyitott pijama volt, egy idegen karjai között feküdt. Ronald reszkette állott az ajtóban. Halálsápadt volt és mintha hirtelen lát ömlött volna végig minden tagján, zakatoló agyán.

[(Folytatjuk)]

LEGUJABB

Németország biztosította Belgiumot és Hollandiát semlegességéről

Londonból jelentik: A diplomáciai látogatások és tanácskozások Európaszerte tovább folynak. Francois Poncet Franciaország római nagykövete délelőtt megjelent Ciano gróf olasz külügyminiszternél, ahol félórás megbeszélést folytatott. Hágában az ottani német követ jelent meg a holland királynőnél, előzőleg a követ a németalföldi külügyminisztert kereste fel. Brüsszelben Bülow Svante német nagykövete szombaton délelőtt fogadta a belga király. A nagykövet kifejtette Albert király előtt, hogy

milyen magatartást tanúsít Németország Bel-

gium irányában egy háború esetén.

A nagykövet kifejezésre juttatta, Németország azt kívánja, hogy a két állam között a jóviszony továbbra is fennmaradjon, majd ünnepélyesen megismételte azokat a kijelentéseket, amelyeket Németország 1937 október 13-án kelt Belgiumhoz intézett jegyzékében tett. Hangsúlyozta, hogy Németország nem ejt csorbát Belgium területi épségén és tiszteletben tartja a szomszéd állam integritását, amíg Belgium megmarad a szigorú semlegesség mellett. Római jelentés szerint a pápa kihallgatáson fogadta a vatikáni francia nagykövetet.

Németország felett csak német katonai gép repülhet

Berlinből jelentik: Azonnali hatállyal megtiltották a Németország felett járó légitörzseket a bel- és külföldi légi járművek számára. A rendelet nem vonatkozik a német haderő szolgálatában álló

repülőgépekre, a kormány repülőgépeire és a légitörzsei vállalatok repülővonalaira. A repülőgépek ötszáz méternél magasabban nem haladhatnak.

A román tengerészet fejlődése

Bucurestiből jelentik: Azzal a ténnyel, hogy Öfelsége II. Carol király a trónörökös a tengerészeti karba felvett, megegyezően kimutató nagy szeretetét, amelyet a román tengerész iránt érez. Ugyanez az elismerés vezette az ura kodót, amikor az új tásauli kikötőnek a „Regele Carol II.” nevet adományozta. A román tengeri haderő az utóbbi években tett fejlődés több mint örvendetes. Elég, ha megemlíti, hogy egy esztendő leforgása alatt a vízi haderő a „Transilvania” és a „Basarabia” nevű toroshajókkal, a „Mircea” iskolahajóval és „Amiral Murgescu” nevű aknarak hajóval gazdagodott.

A galatii hajógyárban jelenleg a „Sparta Mircea” és a „Mihnea Ciobanul” nevű tengeralattjárókat építik, az ősz folyamán pedig „Sulina” és a „Cavarna” nevű hajók érkeznek az országba. Mindez azt bizonyítja, hogy uralkodó által kezdeményezett és Teodores Paul tábornok, légügyi és tengerészeti miniszter által végrehajtott tervek gyors ütemben valószínűleg megvalósulnak.

Öfelsége II. Carol király ösztönzésére nemzeti reform nemes akciója valóra vált, tengerészet utóbbi évi fejlődése azt mutatja, hogy a nemzeti újjászülés minden téren értéket kap. A tásauli kikötő építése révén a román tengerészet korszerűsítésére ráteszik a koronát. A tásauli kikötő befogadóképessége tízszeresére, mint a constantai és alkalmas úgy ha mint a kereskedelmi hajók kikötésére. A tengerészet napján kezdtek meg az új kikötő építését, ami az uralkodó és szorgalmas munkatársainak azt a szándékát bizonyítja, hogy Románia a tengeren éppen olyan erős legyen, mint a szárazföldön.

APRÓ HIRDETÉSEK

Az 1938. júl. 18-án megjelent 69094. sz. miniszteri rendelet alapján apróhirdetési áraink a következők: álláskeresés, elveszett tárgyak, eltűnt személyek, fűrdő és gyógyhely hirdetések szavankint egy leu. Levelezés és házasság nem közölhető, minden más rovásban szavankint kettő leu. Legkisebb apróhirdetés tíz szó. Az apróhirdetéseket előre fizetendő. — Apróhirdetéseket felvesz I. kerület: Déli Hírlap kiadóhivatala, Piata I. C. Bratianu 3. II. kerület: Popovici trafik, Piata Badea Cartan 8. — Kardos-trafik, Piata Traian (szerb templom mellett) Grósz-trafik, Calea Dorobantilor 2. III. kerület: Flauder-trafik, Piata L. hovari IV. kerület: March-trafik, Piata Küttl. — Nógrády-trafik, (Corso mellett). — Schmidt-trafik, Piata Dragalina 6. Telefon 45—06. — Vittek-trafik, Bul. Carol 54. — Galgoczy-trafik, Strada Bratianu 15/a. Telefon: 45—13.

Oktatás

Okleveles középiskolai tanárnő privát-órát ad német, angol, francia, latin, görög, román és magyar nyelvből, továbbá stenografiából a 3 hazai nyelven. III., Bulev. Carol 7. II. em. 9 ajtó. 1185

Irodaképzés! A „Bécezi” gyors és gépirószakiskolában a beiratások megkezdődtek. IV. Str. Bonnaz 4, a (Piata Küttl.-nél). 1274

Alkalmazás

Bejárónő felvétetik jó fizetéssel. III., Str. Triumfului 11. a Piata Crucii-nál. 1273

Lakás

Bátorozott szoba fűrdőszobahasználattal, esetleg teljes ellátással azonnalra kiadó. IV., Str. Mircea Voda 3. 1039

Bátorozott szoba folyóvízzel, fűrdőszobával használatlalt az erszébvárosi villanegyedben kiadó. III., Str. General Mosoiu 7. 1378

Négyosztós komplett lakás szeptember 1-re kiadó. II. Str. Titu Maiorescu 5. 1262

Kiadó modern kétszobás uccai lakás, parkett, emalfűrdő, cserépkályha. Legszébb helyen 2 park és virágoskertek. Ugyanott egyszobás lakás is kiadó. III., Piata Crucii 2. 1269

Négyosztós modern földszintes lakás azonnalra kiadó. III., Splaiul Tudor Vladimirescu 12. 1270

Kiadó családi ház 3 szoba mellékhelyiségekkel, nagy kerttel. III., Str. Aries 12. 1275

Háromszobás uccai lakás, fűrdőszoba, mellékhelyiségekkel november 1-től kiadó. III., Str. Cluj 26. a 6-os körvillamos mentén. 1272

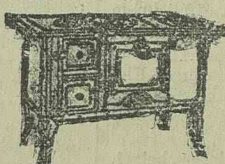
Adás-vétel

Keresünk magyar, németnyelvű magánkiadású könyveket, szexuál tudományi németkiadású illusztrált munkákat. Könyvtárak kiadását vállaljuk. Ajánlatokat részletezve. Editura de Cartii Temesvár II., Alea Octavian Goga 54. 1357

Hordók és kádák elsőrendű minőségben minden nagyságban raktáron Ászokhordók speciális előállításra. Fagyalt korzevátörök gyári árak mellett kaphatók. Appelfauer hordógyár. Timisoara IV., Str. Fröbl 5. Telefon: 43—46. 678

Szép szilva magbaváló frissen leszedve, befőzésre való kapható. III., Str. Coroana de Otel 18. 1251

Modern takaréktűzhelyek

kiváló minőségben. Allandó raktárrománosított és fekete tüz- helyekben.

KALMAN DEZSŐ
speciális takaréktűzhelyüzem
Timisoara IV. Bulev. Carol 40.

Kütfélé

Egy-két középiskolai tanulót úri család elvállalt teljes ellátásra, mérsékelt árt. Cím a kiadóban. 1250

Deákot faluról teljes ellátásra vállaltok. Gilde, II., Str. Scolii 13. 1446

Gyászvelem letelt. 5 éves kislány részére szerető anyát keresek, akinek gondatlan negéhetést biztosítok. Van házam, földem, nyugdíjképes állami alkalmazásom. Felvilágosítást nyújt Bizony Ferenc információs iroda Temesvár IV., Str. Iancu Văcărescu 11. 1222

Kosztos diákot vállal gyermektelen úri család, szép otthon elsőrendű ellátás. Cím a kiadóban. 1268

Olesó magaslati nyaralás Borszáken az utószézonban. Felvilágosítást ad Diana gyógyszerár. Józsefváros Str. Bratianu. 1267

Jó pianinó bérbeadó Bohus Gizi I., Piata Luther 3. Evangélikus paplak. 1271

Hirdessen a Déli Hírlap-ban

Idegrendszer, reuma, vese, hólyag, májbetegségek gyógyítására:

Baile Lipova (Lippafüred)

Rádiumaktivitási szénsavdús, kén és alkalicus gyógyforrásai hívatottak

Tengeri üdülő-utazások

a M. S. „MILWAUKEE” hajóval örömet és felfrissülést jelentenek.

1939. évi Földközi tengeri nyári és őszi utazások:

Spanyolország és Földközitenger

augusztus 29—szeptember 16-ig.

Görögország és Itália

szeptember 19—október 3-ig.

Nagy földközitengeri utazás

október 6—október 31-ig.

Felvilágosítás és prospektus:

Hamburg-Amerika Linie S.A.R.

Timisoara I., Str. Mercy 1.

Telefon: 36—66.